

TRIBUNA POPORULUI

Abonamentul:

Pe un an . . . 4 Cor. | Pentru România și America:
Pe un jum. an . . . 2 Cor. | Pe un an . . . 10 cor.
Un număr 4 fileri.

Apare în fiecare Duminecă.

Redacția și Administrația: Strada Deák Ferenc 20.
Inserțiunile se primesc la administrație. — Manuscripte
nu se înapoiază. — Telefon pentru oraș și comitat 502.
Mulțumite publice și Loc deschis costă fiecare șir 20 fil.

Unirea Moldovei cu Muntenia.

— 24 Ianuarie 1859.—

Românii din Moldova și cei din Muntenia seamănă atât de mult prin limbă, prin port, prin felul de-a gândi și-a simți, prin sângele ce le curge în vine, încât idea că, fiind frați, ar trebui să-și dea mâna, să alcătuiască o țară mai mare și deci mai puternică, n'a putut să nu încolțească foarte de timpuriu în mințile celor mai de seamă din fruntașii Moldovenilor și Muntenilor.

Aflându-se și unii și alții sub Turci, deci atârând de același Impărat, s'ar părea că dorința aceasta nu putea întâmpina vre-o greutate deosebită. Ar fi fost și interesul Turciei de-a avea în partea sa de Miază-Noapte o țară puternică, multămită, și deci zid de apărare în potruiva Ungurilor, mai apoi a împărăției germane, pe de-o parte; iar pe de alta în potruiva Polonilor și mai apoi a Rușilor.

Dar, când Rușii erau tari, nu le păsa de atacurile vecinilor; căci aceștia ar fi fost bucuroși să-i lase Turcii în pace. Mai pe urmă, când puterea otomană a dat îndărăt, Turcii nu aveau încredere în credința Românilor, cari arătau mereu dorința de-a se da de partea creștinilor, fie ei catolici, ca imperialii, fie ortodoksi, ca Rușii.

Purtarea lui Dimitrie Cantemir, care s'a dat de partea lui Petru cel Mare și-a lui

C. Brâncoveanu, care s'a dovedit în înțelegere cu împăratul Germaniei, i-au hotărât a pune Domni în cele două țări române Greci din Fanar, în cari aveau mai multă credință.

Știind și de legăturile multor boieri cu Rușii și cu Nemții, firește că Turcilor li-se părea mai nemerit a ține cele două țări despărțite, ca să fie cât mai slabe.

Dacă țările române s'ar fi unit înainte de 1777, Austria nu lua Bucovina, nici Rusia Basarabia. Turcii au plătit păcatele lor cu bucăți din Moldova, pe care se îndatoraseră a o ajuta să-și păstreze hotarele necălcate și neingustate.

Dar, dela o vreme, au băgat de seamă și din boierii țării, că merg țările la pieire, dacă nu se vor uni și nu vor fi cărmuite în folosul Românilor, fie ei boieri, fie negustori sau meseriași, fie moșneni sau țărani clăcași.

Silința de a uni la un loc pe toți Românii dela Nistru până la Tisa, cum era dorul celor de la 1848, deși plăcea chiar unor puteri europene, nu s'a putut aduce la îndeplinire. Cu atât mai cu sîrguință au lucrat părinții noștri la Unirea acestor două țerișoare ce se aflau sub aceeași împărăție.

De pela începutul veacului al XVIII-lea, s'a tot lucrat la Unirea principatelor. Un timp a primit și Rusia ideea, cu dorința de-a ne da o dinastie din familia împără-

tească a țarilor. Și Austria ar fi voit-o, cu condiție, iar, ca dinastia să fie austriacă. Patrioții noștri au înțeles primejdia de-a avea domnitor rudă cu Țarul sau cu împăratul vecin și au cerut o dinastie străină, dar nu dintre vecini, ci din Germania sau Franța, din Apusul Europei.

Imprejurările păreau că vor zădărnici Unirea, căci i-se împotriveau toți vecinii, atât Rusia și Austria, cât și Turcia. Impăratul Napoleon era pentru, dar rămăsese singur; căci și Anglia, din prietenie către Turcia, era contra.

Atunci patrioții noștri au făcut-o, cu dela sine putere. Convenția dela Paris hotărâse să fie două țări, nu una; dar ne dăduse voie să ne alegem noi domnitori români, iar nu să-i primim numiți de Sultan sau de Sultan și de Țar.

Patrioții noștri au hotărât să aleagă un singur domn în amândouă țările. Moldovenii, după ce au lăsat la o parte poștele de domnie ale unor boieri mari, ale unui fost domnitor și ale beizadelei lui, au ales pe Alexandru Cuza la 5 Ianuarie.

Rămânea, la 24 Ianuarie să-l aleagă tot pe Alexandru Cuza și în Muntenia. Aci era mai anevoie, deoarece se găseau candidați cu foarte mare trecere în Adunare. Dar fruntașii hotărâți a face Unirea, sprijiniți și de poporul Capitalei, au convins-o să aleagă tot pe Cuza.

Dumnezeu poartă de grijă.

De Sofia Nădejde.

Ninge, pe tăcute cade zăpadă, acopere văi și poteci. Singuri munții semeți își înalță vărfurile pleșe. Pe coaste stau pitite căsuțele creștinilor, răslețe, singuratece, ca mușuroaie uriașe. Sub Călugărul e satul Cornet; vara, — rai de verdeață, împrejmuit de brazi trufași, — ascultă isonul pârâului și doinele păsărilor. Iarna îl troienese zăpezile, vântul suieră; urlă viscolul a pustiu, a jale, lovindu-se de stânci, frîngând brazi și rostogolind trunchii.

O clipă, doar, ține liniștea, — apoi și mai furioasă, mai înfiorătoare, pornește vijelia. Tremură codrul, trezit din somnul iernei. Viforul, bălaur nevăzut, urlă turbat în puterea nopții, în bezna nepătrunsă, sfâșiindu-o cu țipete ascuțite, cu gemete înăbușite. Iadul și-a deslănțuit duhurile în sânul pădurilor.

După zile și nopți pline de urgie, norii se împărășesc, semnul se întinde ca o apă, văzduhul scapără scântei de ghiată. În tăcerea nopții, liniștea cuprinde totul.

Liniștea rece, fioroasă, amortește Natura. Tace codrul, tac munții, mute stau prăpăstiile priapoase; nici vîrfurile brazilor ce ating cerul nu se mai clintesc. În acest somn vrăjit, amuțit-a și șopotul neobosit al Murașului. Nu-i semn de viață, toate-s de piatră. Numai sclipetul stelelor, tremurarea lor sfioasă, e vie în Impărăția puterilor fără de milă.

Pe-acestea noapte a plecat Miron după doctor, la Brașov. Singurul băiat, ce mai are, e bolnav greu. Neaua scârțâie sub potcoavele calului; aburii înghețați ard ca focul. Bietul om zorește mereu; necontenit îi sună în ureche vorbele nevastei: „Vino cât mai curînd; până te 'ntorci, o să-mi pară „an!”

Infrigurat de teama unei nenorociri, grăbia tot mai tare; tropsotul calului răsuna departe printre stâncile drepte. Mergea fără teamă de singurătatea codrilor, de colții cu peșteri vrăjite, cu vâgăuni neumblate. Un gând îl stăpânea: Cum s'aducă mai curînd doctor. Unele locuri drumul trecea printre ziduri de stânci malte până la cer. Abia se ivea sus ca o pată cu stele sclipitoare; jur împrejur întunecet gros. Lăsa calul în voie, încredințându-și viața deșteptăciunii și istețimei lui. Când ieșea mai în larg, stâncile de pe margeni aruncau umbre uriașe pe zăpadă, păreau stăfii ce fug speriate.

Miron, muncit cu gândul la băiat nu se ținea de nimic. Îl vedea bolind, cu ochii duși în fundul capului, cu gura arsă de fierbântăcală, cu răsuflarea grea, pripită; gemând, vîntându-se: Mămicule, mă doare! Ține-mi mâna la cap. La acest gând, simțea că, de i-s'ar prăbuși o stană de piatră pe piept, nu l-ar apăsa mai avan. Infrigurat, dă pînăni meretă. La un timp, în tăcerea pădurei, în haosul nedeslușit al nopții, aude gemete, tânguiri, urlete, par'că răsunetul durerii sale. O clipă de tăcere. Se aud mai tare; urlă a pustiu și foame. Calul stă nițel. Miron îl simte cum tremură, cum își scutură pielea ca de ploaie; îl vede ciulind urechile și ascultând. Apoi ia măpraznic la goană. Urletele se 'ndesesc din față, din spate,

din coaste; țîșnesc nemumărate. Îl urmăresc de aproape. Printre stânci se-aprind o păreche de fulgere, îi taie drumul și pier în desiș. Urletele se 'ntetesc. Calul sforăie, merge cu pași turburați ca un zănatec. Miron îi simte bătăile inimii, pripite, neregulate! Mai merse douăzeci de pași și o coată de umbră cenușii, cu ochii de juratec, sar, adormecă, schiaună ca niște cățai, dau s'atie calea. Zădarnic aruncă din copite calul, zădarnic cere să fugă, ceata de lupi e tot mai îndrăsnăță. Miron, cu inima de ghiată, își vede sfîrșitul; simte că i-se ridică părul în cap perie. Îl trec fiori, par'că l-ar despoia cineva de haine, smulgându-le cu piele cu tot. Dinții îi clănțănesc ca de friguri, frica de moarte, groaza îi robesc trupul, nu sufletul.

— Dacă mi-e rînduit să pier sfîșiat de lupi, voiu pieri! — își zice. — Dar cine duce doctor băiatului?

Gândul copilului îi întepă inima mai crud decât colții fiarelor.

Iată însă un lup îndrăsnăț se aruncă, își înfige colții în botul calului, alții i-se reped la picioare.

Calul, de frică și durere, încetinează pașii, puterile-i slăbesc vîzînd cu ochii, aci-aci se potienesc să cază cu stăpîn cu tot pradă fiarelor. Miron nu mai cugetă, groaza a trecut de puterile minții. E vis ori aievea, nu mai deslușește. Calul, în fuga-i șovăitoare, se tot ferește spre latura drumului, ca mijloc de apărare. Miron simte o lovitură, o creangă de fag întinsă îl lovește cu frunzele peste față. Fără să-și dea seamă, se agață cu mâinile; calul, ușurat de povară, dă să se arunce în pădure. Un lup îi sare în spate; alții îl

La 24 Ianuarie cele două țări aveau așteptări, cu alt minister. Alexandru Cuza era avea capitala la Iași; Muntenia la București cu alt minister. Alexandru Cuza era domn al Moldovei; tot el și al Munteniei. Atâta tot.

Puterile nu voiau în rușina să primească Unirea, ei au recunoscut pe Cuza domn în Moldova și în Muntenia.

Patrioții noștri, însă, au lucrat pas cu pas ca Unirea să rămâie pe veci și nu numai pe cât timp va domni Cuza. Unirea s'a făcut tot mai strânsă întâiu prin comisiunea centrală dela Focșani, apoi prin strămutarea Capitalei în București, prin înființarea unui singur minister. Toți acești pași s'au făcut cu îndemnul lui Napoleon al III-lea; dar s'au izbit mereu de rea-ua voință a altora.

Chiar după ce Cuza a plecat de pe tron, silit, Puterile cereau ca alegerea de Domn să se facă doosebit la Iași și la București, nădăjduind că se vor alege iarăși doi domni și că Unirea se va desface! Nu vom stărui asupra greutăților ce au fost de înlăturat până ce s'a reușit a aduce în țară pe principele Carol de Hohenzollern, cu învoirea Franței și a Regelui Prusiei, în potrivă Ungariei și a altora.

Abia dela întronarea și recunoașterea M. Sale principelui Carol I-ii de Domn al României și dela proclamarea Dinastiei străine, Unirea acestor două țări române a ajuns fapt împlinit.

Ideia pentru care atâția patrioți au suferit, au muncit și au făcut jertfe, s'a adus la îndeplinire. Mai rămânea să se înlătore urmările nenorocite ale veacurilor de restriște și apăsare. Sub domnia lui Cuza s'a înlăturat, în parte, răul cel mare: starea de călcășie a țăranilor și robirea pământului călcășesc.

Mari au fost greutățile din afară și din lăuntru ce trebuiau învinse pentru facerea Unirii țărilor surori. Mai sunt rele ce au fost și sunt de înlăturat încă pentru îndreptarea relelor ce trecutul ne-a lăsat moștenire. Piedecă mare este lipsa de lumină.

S'au învins în parte, se vor învinge și celelalte, cu muncă, cu răbdare și bunăvoință.

Săptămâna politică.

Partidele ungurești se apropie din nou unele de altele. Văzând anume guvernul contelui Khuen-Héderváry că nu poate înfrânge obstrucția opoziției împotriva reformelor militare, a pornit din nou consfătuiri cu căpeteniile partidelor dușmane pentru a se împăca.

Pe noi această pornire trebuie să ne pună pe gânduri, căci ori de câte ori s'au „împăcat” partidele ungurești între ele, prețul împăcării l'am plătit întotdeauna noi, popoarele nemaghiare, și înainte de toate noi Românii.

Ne-am bucurat cu toții când am văzut că împotriva nedreptelor legi militare își ridică cuvântul și partidele ungurești. Ne-am bucurat mai ales când am văzut că partidul lui Justh cerea cu stăruință ca înainte de toate să se introducă votul universal și numai parlamentul obștesc, ales pe baza acestui vot, să hotărâască asupra legilor militare. Ne-am bucurat, căci deși știam că partidele ungurești nu se împotrivesc acestor legi fiindcă sunt nedrepte față de noi, — nădăjduiam că totuși vătura lor nu se va putea face și guvernul va fi nevoit să aducă înaintea Camerii votul universal.

Consfătuirile de împăcare ne deschid însă o priveliște puțin înveselitoare. Pentru a îndupleca opoziția ungurească de-a nu mai împiedeca votarea legilor militare, guvernul Khuen-Héderváry le-a făgăduit „concesiuni naționale”, adică le-a făgăduit că va schimba unele părți din legile militare și va introduce niște măsuri prin cari și armata să ajungă o școală de maghiarizare. Ceeace pentru noi înseamnă o nouă nedreptate.

Contele Khuen-Héderváry a petrecut mai multe zile în Viena, spre a se pune în înțelegere cu guvernul austriac asupra acestor schimbări. Și deși o parte a ziare-

lor vieneză îndeamnă guvernul din Viena să nu se învoiască la schimbările cerute de Unguri, tare ne este teamă că pe urma urmelor tot se vor înțelege — în paguba noastră. Ungurii se vor mulțumi cu „izbânzile naționale” și în schimb vor îngădui ca votul universal să se amâie din nou.

Trecutul ne-a dovedit în repezite rânduri că împăcarea partidelor ungurești nu ne aduce nici un bine. Ungurii, deși dușmani între ei, când e vorba de noi și asupra noastră își dau mâna. Durere, se găsesc însă și între noi oameni cari să se facă „coadă de topor”, trecând în tabăra celor cari ne vor pierca.

Noi nu putem lupta împotriva tuturor acestor porniri dușmane, decât întărind-ne, prin sprijin împrumutat, unii pe alții și rămânând întotdeauna strânși în aceiaș tabără național-românească și rupând orice legături cu ceice se fac necredincioși steagului nostru național.

Căci mântuirea ne poate veni numai

Prin noi înșine!

Soartea petițiilor noastre. După alegerile volnice din vara anului 1910, când în cele mai multe cercuri electorale candidații noștri au fost trântiți, s'au contestat (protestat) trei alegeri: cea dela Vinț, cea dela Orăștie și cea dela Ighiu.

Protestul împotriva alegerii dela Vinț s'a respins. Protestul împotriva alegerii dela Orăștie a început să fie desbătut la 30 Ianuarie, dar desbaterea a fost întreruptă ca să mai fie interogați (ascultați) mai mulți martori. Protestul dela Ighiu se va lua în desbatere la 27 Februarie.

După respingerea protestului dela Vinț, nu mai avem nici o nădejde că înalta Curte de Casație (Curia) ne va da dreptate în celelalte două proteste. Vor fi și ele respinse, asemenea celei dintâi.

Ce trebuie să facem deci? Să ne organizăm în mod temeinic și să grijim noi unii de alții ca pe viitor să facem protestele de prisos.

înbață de pulpe, și istovit de puteri, nechiază și cade doborât.

Dușmanii năpădesc, rup, sfășie cu lăcomie. Alții nu încep la ospăț și urlă furioși. Miron s'agață tot mai sus. Auzind clefăitul lor lacom și țipetele fuioase ale celor neînfruptați, sudoare rece îl scaldă. Aude încă gemetele slabe ale calului. Fiarele smuncesc grăbite, sfășie mai lacom, care de care, doar și-ar îndestula foamea.

Cât o fi ținut ospățul, cine știe? Lui Miron îi păru veac. Vederea lupilor cu ochi aprinși, cu glas amenințător, înghițind calul, — din care rămaseră, curînd, numai oasele, — îl deprinsese cu gândul morții. Furtuna o mai grozavă pentru col de pe mal decât pentru cel care-i în mijlocul ei. Miron simțise atât de aproape colții hămisiti, că nu-l mai îngrozeau, îl sfășia pe dinsul grija băiatului, neputința de a-i aduce la timp doftor. Uitându-se la cer, cunoscu proțapul trecut de miezul nopții. Jos, haita flămândă mării și latră în scun de nesat. Unii vin sub fag de se restesc. Ospățul le trezise mai tare lăcomia. Cei mai slabi, mai lihniți, cari nu încăpuseră la belșug năvălesc rod oasele. Alții dau ocol copacului, zgraptănă jos, zburdă, urlă domol, se tâlănesc.

Stă bietul tată cu sufletul prins de durere! A sări jos, nebunie goală: îl spârceie dușmanii. Ii trec prin cap toate povestirile despre lupi. Rar cine scapă. Pușca nu folosește, dacă e mulți. —

Maica Domnului mi-a scos creanga înainte. — Gândul îl duce acasă, vede băiatul greu bolnav; nevasta așteaptă. Il petrece, biata, cu gândul: — Acum e pe la colțul Cioarei, acum o fi trecut de Pădurea Haiducului, peste un ceas e la doftor. Adu-l Doamne, mai curînd! — De ce nu-i pot da știre, s'o vestesc în ce primejdie mă aflu? — gîndea bietul Miron.

Se învățase cu vederea fierelor, cu pierderea calului. Ar fi așteptat zina, când lupii fug în codrii, ferindu-se din calea trecătorilor. Pe-aici e drunul la cantina din pădure. — Ce folos, însă, dacă voru pierde copilul? Viața lui Niculiță îi era mai scumpă decât ori ce. — Eu am gustat bunurile și relele himei. Niculiță acum e în vârsta veseliei, a vieții fără griji, fără suferinți! Iși aduse aminte cum ciobanii alungă fiarele aprinzând foc. Repede adună câteva crengi uscate și le dă foc cu chibrituri. Când le aruncă jos, fiarele sar la o parte mărîind. Crenguțele licăresc puțin, apoi se stâng. Lupii mai îndirgiți, urlă și iar se apropie.

Aprinde bietul om, alte crenguțe... zadarnic!... E din ce în ce mai desnădăjduit. Simte răcoala leghiață. Icoana lui Niculiță cu ochii duși, cu mâinile ca de ciară, îi stă vie în minte: — Maica Domnului, de ce-mi soăpași zilele, dacă ru-mi dăruiesti chip să-mi mântui copilul?

În puterea nopții, sus selipesc stelele reci, nesimțitoare, jos scapără pe zăpadă ochii fierelor. Așteaptă cu lăcomie prada.

Dar ce să fie? O clipă încetează glasurile lor răgușite. În întunec se aude lătrat de câine, ro-pot de cai, glasuri de oameni. Miron ca o săgeată, sare jos, și-o ia la fugă strigând: — Săriți, lupii! Fiarele — zăpăcite o clipă, ascultă dincoțoro vine primejdia. Unele dau să se ia după om...

Doză pocnete taie liniștea pădurei...

Niciodată n'a auzit Miron sunet mai viu, mai plin de bucurie. Codrii țin ison... Impușcăturile se aud iar. La o cotitură se ivesc doi vânători și Ilie, stăjerul pădurei.

Miron, trezit ca din vis, îngână:

— Dumnezeu v'a trimis, fraților!

— Tu ești Miroane? Avuși noroc mai mult decât minte. N'ai auzit că umblă mereu lupii la stâna lui Vlad? Noptea trecută au rupt un cioban...

— Nevoia, frate Ilie: băiatul mi-i bolnav de moarte. Plecai să-i aduc doftor. Fă bunățate și-mi dă calul.

Ilie luă desagii de pe cal și zise:

— Sui repede și Dumnezeu să dea sănătate feciorului.

„Albina.”

Din Camera deputaților. Deodată cu începe-rea consfătuirilor dintre guvern și opoziția un-gurească, ședințele Camerei s'au întrerupt ca mi-nistrul-președinte să aibă toată liniștea de-a încer-ca împăcarea.

Săptămâna aceasta s'a ținut ședință Miercuri, când s'a hotărât ca următoarea ședință să se țină Sâmbătă, în care de asemenea nu s'a hotărât ni-mic.

Numai în săptămâna viitoare se va începe dis-cuția legilor militare, când și ministrul-preșe-dinte va spune în Cameră ce este cu înțelegerea dintre guvern și opoziție.

Burdia se retrage. Cetim în „Südungarische Reform”: „Suntem informați și noi că Constan-tin Burdia, fostul mîncelar ajuns deputat prin tradare, e pe cale să-și depună mandatul. Părăsit și de foștii lui protectori, trebuie să-și sfîrșească cariera cu rușine, așa pe cum a început-o. Unealta și-a făcut datoria, s'a tocit și stăpînii nu mai au lipsă de ea.”

În fața acestei neașteptate și plăcute surprizo gîndul nostru trebuie să se oprească asupra treu-lui Caransebeș. Nu ne îndoiim că conducerea par-tidului nostru cu stăruință va lucra cu cea mai mare repezițiune și se va năzui să pregă-tească din vreme candidatura unui membru al par-tidului național. D. Dr. A. Vlad, care la alogo-rile trecute a dus o luptă atât de frumoasă în a-cest cerc, este indicat să ia lupta și acum.

Manevrele mari de toamnă. Din Viena se anunță că anul acesta manevrele mari de toamnă vor avea loc în jurul Turzii. La Turda a și sosit o comisie care să studieze terenul.

Se afirmă că cartierul general al moștenito-rului de tron, care va conduce manevrele, va fi Turda.

Demonstrația studenților croați. Din Zagreb se comunică: Studenții universitari convocând o adunare, pentru discutarea chestiei universităților din Ungaria și Croația precum și pentru dis-cutarea situației politice în legătură cu numirea noului Ban, Dr. Cuvaji, rectorul temându-se de vre-o eventuală manifestație, le-a interzis intru-nirea în sala festivă a universității. Studenții s'au adunat în piața dinaintea universității unde poliția împreună cu jandarmeria concentrată pen-tru această zi la Zagreb trăsese un cordon. Pre-zența forței publice n'a înfricat tinerimea, care ca demonstrație a cântat înaintea deschiderii a-dunării imnul național croat. Dabia au terminat însă cântarea și polițiștii și jandarmii postări în cordon au tăbărit asupra lor, împrăștiindu-i cu lovituri de sabie și pușcă. Atacul acesta sălbatec al polițiștilor a produs o mare învălmășală în rîn-durile studențimii. Au fost multe răniți dintre cari 5 grave.

Dintre conducătorii studențimei 5 au fost de-tinși și exortați la secție.

Cu privire la această manifestație și la atacul sălbatec al polițiștilor, se telegrafiază din Viena: Poliția aflând că studenții voiesc să demonstreze înaintea ministerului unguresc și împotriva ha-mului a luat toate măsurile ca să împiedece orice manifestare. Astfel a încunjurat adunarea dinain-tea universității și a împiedecat retragerea spre palatul ministerului unguresc.

Din țări străine.

Portugalia.

Turburări sângeroase. În tinăra repub-lică a Portugaliei, care abia a împlinit anul dela alungarea regelui Manuel și procla-marea republicei, nu vrea să se sălășluia-scă pacea. Acum de curînd, pe urma unei greve, s'au născut noi turburări sîngeroase, cari numai cu greu au putut fi potolite, fiindcă dușmanii republicei ajută aceste turburări în nădejdea că astfel Manuel își va putea recăștiga tronul.

Despre turburările din urmă se scrie din capitala Portugaliei, Lisabona:

Încercări de a se vîri zizanii în Portugalia s'au făcut în deosebite rînduri și sub deosebite forme dela detronarea regelui Emanuel și alungarea curții regale și până astăzi.

Turburarea de acum a fost provocată de o pu-ternică grevă a muncitorilor de fabrici, cari s'au dedat la manifestații dușmănoase guvernului re-publican.

Pericolul ce amenința liniștea internă a silit pe guvernul republican să recurgă la mijloacele cele mai extreme pentru siguranța statului. Sta-rea de asediu a fost proclamată în toate centrele cuprinse de agitație. Dictatura militară, care nu cruță, pare a fi luat curajul manifestațiilor siliti să bată în retragere. S'au făcut vre-o șase mii de arestări atât în Lisabona cât și în alte orașe din provincie mai ales în Coimbra, unde turburările ajunseseră să îmbrace forma unei adevărate re-voluții și unde încăierările între armată și răsculați au lăsat și de o parte și de alta zeci de vic-time.

Cu data de 2 Februarie se telegrafiază din Li-sabona că la palatul guvernamental a fost pusă o bombă de o mână revoluționară, cu gîndul de a atenta la viața miniștrilor. Explozia însă a dat greș, căci și-a făcut efectul înainte de intrarea miniștrilor în consiliu. Au fost ucși totuși trei lucrători și mulți alți trecători au fost răniți grav.

Un alt atentat a cărui victimă era să cadă con-sulul republicei braziliene, s'a întîmplat în ace-iaș zi, în momentul când acesta părăsea palatul consulatului. Un individ a aruncat o bombă în-aintea trăsării, zdrobindu-i teleaga și vuleând la pămînt caii. Consulul a scăpat ca prin minune teafăr.

Camera deputaților a încuviințat în ședința sa dela 1 Februarie măsurile luate de guvern pen-tru restabilirea ordinii. A votat încredere guver-nului și a primit cu unanimitate proiectul de legă pentru proclamarea stării de asediu.

În urmă s'a început discuția asupra proiectu-lui referitor la arestările în masă și s'a hotărît darea în judecata consiliului de război a delieven-țiilor în grupuri de câte douăzeci și cinci de inși.

Ultimele știri venite din Lisabona nu sunt de-loc liniștitoare. Măsurile guvernului au pus, ce e drept capăt tumultului în multe părți, n'au fost însă în stare să înfrice toate spiritele. În orașul Evora bătăile sângeroase sunt la ordinea zilei. La Setula bombele bubuie mereu și în Coimbra falfăie steagul roșu al revoluționarilor, care atîță mulțimea la crime, omocuri și devastări.

Trupele armate lucrează cu înverșunare pentru restabilirea ordinii și izolarea răsvrătiților. Se fac arestări fără nici o milă. Pe vapoarele de război din Lisabona și în arsenale sunt internați peste șase mii de oameni, cari așteaptă deciziunile con-siliului de război.

Telegramele mai nouă anunță că în urmă aces-tor măsuri turburările au încetat.

Italia.

Războiul cu Turcii. Armata italienească trimisă în Tripolitania, cu toată vitejia ei, numai anevoie poate înainta și are să îndure de multeori pierderi însemnate în urma atacurilor neașteptate ce vin din partea Arabilor.

Arabii și Turcii se apără și ei cu îndrjire, și se retrag în pusturile Africii, unde Italianii numai cu greu pot pătrunde.

În zilele din urmă au avut loc mai multe cioc-niri sîngeroase, fără ca vre-o parte să fi fost în-vinsă.

Generalul Caneva, comandantul trupelor ita-liene din Tripolitania, a fost chemat la Roma pentru a fi de față la consfătuirea asupra mijl-a-

celor cum s'ar putea urma războiul mai cu iz-bîndu.

În acelaș timp guvernul Rusiei încearcă să facă pace între cele două state. Propunerea Ru-siei este ea, înainte de toate, ambele armate să înceteze cu atacurile, ca înțelegerea de împăcare să se poată urma liniștite.

Știri mărunte.

— În Sofia, capitala regatului Bulgariei, au avut loc mari serbări cu prilejul majoratului prin-cipelui-moștenitor Boris, care a împlinit 18 ani și a fost declarat major (a ajuns vrîsta bărbăției). La serbări au fost reprezentate toate curțile din Europa.

— Ministrul-președinte Milovanovici al Ser-biei, neputându-se înțelege cu opoziția din Ca-mera deputaților, și-a dat demisia. Regele Petru a primit demisia și l-a înbiat cu președinția pe Pasicic, care a primit însărcinarea.

Dela Români din America.

Ne cuprînd o oarecare mulțumire su-fletească, când vedem că de ici de colo vin vești frumoase despre mișcările poporului doritor de a se organiza. Binefacerile or-ganizației sunt lucruri pipăite, și când ve-dem că soarta în legătură cu trebuințele vremurilor de față, ne-a isgonit pe pămînt străin, nu avem motive ca să plîngem și să stăm locului cu mâinile în sin așteptând niște timpuri mai binecuvîntate, ci în ori în ce colț de lume am fi, să nu ne pierdem curajul ci să arătăm că suntem un popor cu viață și nu merit să se stingă, cum s'au stins altele, căci viața unui popor se ma-nifestează în organizarea lui.

Doamne ce ar fi dacă în patria noastră veche, acolo unde avem drepturi istorice de moșteni, am fi lăsați liberi să ne orga-nizăm barem pe jumătate ca aici în Ame-rica?

Ce folos de toată gălăgia care se face ca naționalismul nostru, cu tradițiile din moși strămoși, cu virtuțile unui Traian care cu legioanele lui a nimicit pe viteazul popor al Dacilor, ca să ne pună stăpîni pe plaiurile lor, când pe cuprinsul acelor lo-curi pline de amintiri istorice pentru noi, nu o suferit tricolorul care simbolizează neamul nostru?

Ce suferință pentru copilul al cărei mamă a ajuns să slujească intereselor al-tuia, întocmai precum națiunea românească mama de odinioară a ajuns să fie sub ascultarea unui neam străin de neamul, le-gea și tradițiile noastre?

Ajunși aici în America, unde nimeni nu se pune în calea noastră să ucidă în noi aspirațiunile naționale, să ne gîndim cu toții la toate acestea. Să ne punem pe muncă și să ne manifestăm voința noastră de a trăi. Nu e vorbă că ne-am și manifes-tat-o pe cât ne-au ajuns puterile și cunoș-tințele noastre, căci ar fi păcat să nu recu-noaștem un adevăr care e întrupat în fapt. Societățile românești sunt o dovadă pipă-ită, că trăim românește.

Acum ne soseșe știri din Wattertown, N. Y., de unde fratele Constantin Jeican ne scrie că s'a înființat o societate cu nu-mele „Năsăudeana” și a cerut dela uniune informațiuni pentru Charter. Are să fie deci una din societățile tinere ale Uniunii.

Fratele Anton Marian din Madison III, ne scrie că în Louisville, Ky., e o societate înființată de ja în 1909, dar care vegetează din cauza că membrii ezită a se înscrie, din motivul că nu e în Uniune.

Ilustrate cu motive romă-nești și cu vederi din România ș. a. se pot căpăta la „**Librăria Tribunei**”

Uniunea în timpul din urmă mai cu seamă e factorul cel mai principal în existența societăților și având în vedere acest lucru se vor lua măsuri ca și societatea din Louisville Ky., să se înscrie, ca să ajungă o societate puternică, fiind acolo un număr frumos de Români.

În câteva centre din diferite state, încă se fac unele mișcări în direcțiunea de a se organiza.

Americanul.

Vești bune și rele din Maramurăș.

Activitatea celui mai tânăr despărțământ „Vișău-Iza” al „Asociațiunii”.

Vișeu-de-sus, Februarie 19.

Soarele culturii neamului românesc începe să lumineze și pe plaiurile noastre părăginate ale Maramurășului. Conducătorii firești ai norodului, preoții și câțiva адвоcați timeri și inimoși din Vișeu-de-sus s'au convins, că nu-i modru a ținea în întuneric și pe mai departe pe părinții și frații noștri și că a sosit vremea imperioasă, ca să-i deșteptăm și să le arătăm calca spre lumină și adevăr. Drept aceasta, încă în Iulie anul trecut s'a înființat în Maramurăș cu sediul în Vișeu-de-sus cel dintâiu despărțământ al „Asociațiunii”, cu numele „Vișeu-Iza”. Adunarea de constituire a condus-o însuși secretarul Asociațiunii d. Oct. C. Tăslăuanu, cu o scoteală bună. Că ce greutate și câte șicanări am avut de întâmpinat din partea fisolgăbirăilor, dar mai ales din partea lui Papp Șimon din Vișeu-de-sus, cred, că-i de prios să amintesc. Spre orientarea publicului românesc e destul dacă voi aminti că la sfârșitul adunării constituante era să gustăm ou toții o sfântă de bătaie. Dar cea mai mare durere mi-a cauzat-o faptul mirșav, că între ceata de adversari, care în frunte cu vestitul Șimon a venit să ne zădărnicească constituirea noastră, erau și 3 preoți vânduți lui Iuda.

Între astfel de împrejurări s'a înființat cel dintâiu despărțământ maramurășan al „Asociațiunii”. Și toate aceste cui trebuie să le atribuim? Numai nouă și nepăsării noastre. Căci nu-i destul că numai în cele politice am stat totdeauna la dreapta prietenilor noștri, ci și în cele culturale i-am urmat nebagând în seamă trebuințele culturale ale țaranilor noștri, cari pe toți nădrăgării ne susțin după cum zicea:

Căți is domii și cu ciucuri,¹⁾
Toți trăiesc după pluguri.

Aviz vouă tinerilor адвоcați și tuturor Românilor din Sighet. Rumpeti și voi cu trecutul și vă puneți pe muncă culturală, ca astfel prin Martie sau April când va veni iarăș între noi d. Tăslăuanu, ca să stringă etnografia Maramurășului, atunci să puteți înființa și voi al 2-lea despărțământ al „Asociațiunii” în Maramurăș. Să vă ajute bunul Dumnezeu.

Comitetul despărțământului „Vișeu-Iza” încă în anul trecut în luna Octombrie a rugat aproape pe toți cărturarii aparținători despărțământului, dar — durere — afară de membrii comitetului nimeni nu s'a înștiințat, ca să țină vre-o conferință. Cu toate aceste membrii comitetului nepierzându-și nădejdea, în ședința din 4 Ianuarie c. au hotărât să țină prelegeri populare, dar, deocamdată numai în 9 sate. Și anume în: Săcel, Vișeu-de-sus, Ieud, Săliște, Gold, Vișeu-de-mijloc. Cuhea, Dragomirești și Botiza. Adecă în acele sate unde avem vre-un membru ordinar. Dar mai tirziu vom ținea prelegeri populare în toate satele aparținătoare despărțământului nostru, fără de nici o deosebire, că avem ori ba vre-un membru ordinar în acel sat.

I.

După programul stabilit, cea dintâiu prelegere populară s'a ținut în 9 Ianuarie n., a treia zi de Crăciun în comuna Săcel, fiindcă dintre săceleni s'au prezentat cei mai mulți la adunarea noastră de constituire din Vișeu-de-sus, Săcelul e situat aproape de granița Ardealului, către Nă-

¹⁾ Ciucur, pl. ciucuri — pantăloni.

săud. Are o biserică de piatră pompoasă, care s'o sfințit anul trecut, și acum mai nou s'a ridicat o școală românească, corăspunzătoare legilor. Toate aceste se pot atribui zelosului preot I. Tarta care de pe acuma se năzuiește să ridice și o casă parohială după cerințele timpului, cu atât mai virtos că o societate engleză de mai multă vreme cantă după petrol, și a provăzut întreg satul cu lumină electrică. Mai zilele trecute a vestit în lumea largă, — chiar și în Australia a trimis telegrame — că s'a aflat petrolul și că scot pe zi cam la 2 vagoane. Gurile cele rele, însă zic, că-i o escrocherie întoagă, într-o dată toată vara și toamna trecută s'au văzut ducând sute de cară încărcate cu petrol din Galiția, și prin Valea Vișăului, trecând la Săcel, pe care turnându-l în pământ, acuma îl scot din nou. Holecă asta mare — după cum se svomește — a făcut o ca să-și poată vinde acțiunile din nou emise, în preț de vre-o 3 milioane de coroane.

Dar, să lăsăm acestea celor interesați cari au cumpărat acții, și să trecem la prelegerea populară care s'a ținut în sala spațioasă a școlii gr. cat. Des de dimineață sosesc membrii comitetului, într'un ger cumplit, din depărtare de 20—25 de km. Se servește sf. Misă, de către preoții: Emil Bran din Dragomirești, președintele despărțământului nostru; Ioan Birlea, capelan în Ieud și Ioan Tarta, preotul local. Fiind a treia zi de Crăciun pe cei mai mulți țărani îi vedem ocupați cu tăiatul porcilor. La biserică s'a adunat popor foarte puțin, aproape era goală, încât ne temeam că n'am avea nici la școală. Cu toate acestea preotul E. Bran, la sfârșitul slujbei le ține o scurtă cuvântare, spunându-le scopul pentru care ni-am adunat și-i roagă să meargă cu toții la școala confesională.

Aci spre bucuria noastră găsim sala cea mare a școlii plină de norod. Delegatul comitetului E. Bran pe scurt spune istoricul și însemnătatea „Asociațiunii” îndemnând norodul, să fie cu ascultare până la sfârșitul adunării.

A urmat la rînd conferințiarul Dr. Iuliu Pop jude la judecătoria din Vișeu-de-sus, având să țină conferință din sfera tăbulăției. Dar, spre mirarea și durerea noastră a tuturor aflăm că a fost împiedecat să-și țină prelegerea, prin președintele tribunalului din Sighet, Dr. Ördög, care telegrafic l-a avizat să-și țină de datorie a-și căuta popularitate prin sentințe judecătorești, și nu prin prelegeri populare. Din faptul acesta poate vedea publicul mare românesc, că năzuințele noastre pentru deșteptarea norodului cum sunt batjocorite, și dacă s'ar putea ar fi oprite din partea pretinilor noștri. Cu toate aceste am avut mângâiere de a putea asculta prețioasa conferință, cetită fiind de către advocatul Dr. A. Szabo din Vișeu-de-sus.

Poporul cu sete asculta sfaturile cele bune în ale tăbulăției, căci doară nicăiri nu sunt atâtea gâlceve și piri de tăbulăție ca și la noi în Maramurăș. Deci, îl rugăm pe d. Dr. Iuliu Pop ca de altă dată să nu se lase înfricat, ci să se coboare în mijlocul norodului nostru și cu învățătura sa cea bogată să-l lumineze și să-l îndrume pe cărările cele bune.

Apoi advocatul Dr. Ilie Kindriș din Vișeu-de-sus într'un stil popular și pe înțelesul tuturor a își dezvoltă conferința: Despre asigurările reciproce, recomandând mai ales asigurarea vitelor, din prăsiul cărora trăiesc aproape toți maramurășenii. O asemenea asigurare ar fi cea mai mare binefacere pentru bietul norod de aici, care pierzându-și vita sa, își pierde tot razimul vieții. Și știm că așa acolo se rupe unde-i mai subțire. Aci păgubesc mai iute cu vitele lor, cari n'au numai una sau două vite. Și Doamne, câte pagube s'o vijit numai în anul trecut. Mai ales în porci, în cele cornute și în oi s'au întâmplat cele mai mari pagube. Dar, nădăjdum că asigurarea vitelor o vom face-o cât de curînd. Doară se va anihui d. Osvadă și cu noi, și va veni și în mijlocul nostru, ca să putem realiza odată lipsa aceasta doară nicăiri așa de arzătoare ca și la noi în Maramurăș.

Dr. Gavrilă Iuga advocat și secretarul despărțământului, arată însemnătatea „bibliotecii populare a Asociațiunii” spunând pe scurt conținutul fiștecăreia cărticele ce a apărut în anul 1911, rugând pe toți strătorii de care, să se înscrie de membrii ajutători ai Asociațiunii. Cuvântul său n'a răsunat în pustiu, căci îndată s'au înscris 40 de membrii ajutători și 1 ordinar. Astfel a decurs cea dintâiu adunare în Maramurăș sub scutul „Asociațiunii”. (Va urma).

Rachiul din Norveghia.

Societățile de cumpătare din Norveghia au, pe zi ce trece, rezultate tot mai bune în combaterea alcoolismului. Înainte cu o jumătate de veac, băuturile spirituoase făceau mari pustiiri în țările scandinave, cu deosebire în Norveghia. Țara aceasta liberat de sub stăpânirea daneză în 1814, în anul acela, cetățenii norveghieni au câștigat dreptul fabricării de spirt, care până atunci fusese monopol al statului. Norveghienii fierbeau în mii de căldărușe veninul alcoolului și-l beau pe întrecute. Pe carii și corăbierii îndrăgneauți, oțeliți în clima aspră a nordului, se prăpădiau văzând cu ochii în cărciumele numeroase ale țării. Pe străde te împedecai, mai ales în zile de sărbători, de bărbați și femei amețiți de băutură. Poporul era amenințat cu mimicirea totală. Măsurile luate prin legi n'au folosit mult. Au trebuit să între în luptă toți factorii societății, ca să pună stavilă răului care amenința cu prăpădenia o națiune întoagă. Lucrarea aceasta, astăzi după 50 de ani, a dat rezultate minunate. Mai de mult venia la un locuitor al Norveghiei 32—35 litri spirt pe fie-care an; acum vine abia doi litri de cap — și chiar și cantitatea aceasta este beută în mare parte de călătorii sosiți din străinătate. Zece la sută din locuitorii norveghieni nu beau nici un fel de băutură alcoolică.

Nu pierdeți timpul în nelucrare.

A trecut vara, timpul de muncă grea și înăbușitoare, și-a trecut toamna, timpul de strîns produsul muncii de vară, și iată-ne în sfîrșit, ajunși adine în iarnă, când, după obiceiul nostru, stăm în nelucrare și muncăm ceiace am strîns astă-vară.

Dar oameni buni, „timpul nostru este bani”, și după cum banul nu trebuie pierdut, tot așa și timpul nu trebuie petrecut în nelucrare. „Căci ziua care a trecut nu se mai întoarce înapoi.” Dar se vede că după cum dvoastră nu țineți la bani, nu țineți nici la timp, așa că puteți să-l pierdeți, căci nu vă pasă.

Omul, când șade în nelucrare, e stăpânit de patima lenei, care este începutul tuturor răutăților.

Dar poate mă veți întreba: „De ce e lenea începutul (mama) tuturor răutăților?” — Iată de ce:

Omul e făcut să lucreze ceva. Dacă nu face (lucrează) ceva bun, trebuie să facă măcar ceva rău. Și atunci cel care n'are de lucru, se duce la crîșmă, aici se ia ba cu unul, ba cu altul, își cheltuiește toate paralele și sfîrșește prin injurături, certe, chiar și bătăi. După asta judecăți, arest (gros) și altele. Ei, vedeți cum din bine poți ajunge la gros; de acia foarte bine s'a zis „că lenea este mama tuturor răutăților”.

În afară de aceasta, stând în nelucrare, ne învățăm trupul „dugliș” și, când va veni primăvara, nu ne va mai trage inima la muncă.

Deci e nevoie și iarna de muncă, după cum e nevoie și de muncă. Or fi zicând unii: „Bine, noi am muncă și iarna, dar n'avem ce”. Dar dvoastră credeți că Dumnezeu a făcut pe Român să lucreze numai vara? Cum de ceilalți oameni: Jidanul, Neamțul, lucrează și iarna? Dumnezeu a făcut pe oameni să muncească totdeauna. Dacă-i omăt pe câmp, nu înseamnă că nu trebuie să muncești. Dacă, precum când ți-i foame, nu te uiți dacă ploaie, sau dacă ninge, tot așa când vrei să muncești să nu cauți timp. Să muncești, totdeauna după cum muncesc și ceilalți oameni, căci Sfântul Apostol Pavel zice: „Celce nu muncește să nu mănânce”.

Dar, după cum nu vreți să vă despărțiți de muncă, să nu vă despărțiți nici de lucru. Dacă n'aveți muncă la câmp, nu înseamnă să stați degeaba.

Luăți toporul în spate și duceți-vă la fabricile de prin munți, unde lucrează sute și mii de străini: Unguri, Italiani (Taliani). Dta de la câmp nu te poți duce la munte?

Dar cum Italianul vine peste câteva țări, numai ea să găsească de lucru? Dar să zicem că la pădure e prea departe și-apoi se cere oarecare pricepere. Dar sunt atâtea meșteșuguri care se pot face în casă și care nu cer acea mare price-

pere. Așa sunt: butnăria, facerea de rogoșini, de coșuri, pălării și altele.

Aceste meșteșuguri sunt foarte ușare, și din ele se poate trage un folos destul de bun.

Butnăria este unul dintre meșteșugurile cele mai ușoare și la care ai nevoie de foarte puține instrumente.

Îți trebuie un ciocan, gălău, daltă și alte câteva scule. Știind această meserie, poți face: ciubere, coafe, hârdaie, putimi, pe care vânzându-le în târg, câștigi un preț bun.

Facerea rogoșinilor, a coșurilor și a pălăriilor de paie e ușoară dar și frumoasă: m'ai nevoie de nici un instrument, și material găsești foarte ușor.

Deci, oameni buni, nu vă pierdeți vremea în nehotărâre, că mare păcat faceți.

Nu căutați că-i iarnă, căci a fi iarnă nu înseamnă a nu munci. Munciți câte puțin, în fiecare zi, căci așa veți câștiga și ceva parale, și apoi veți avea un câștig mai mare, că veți fi ori și când sănătoși, mefiindu-vă de boli. Munciți ori și când, căci atunci veți împlini vorbele Scripturii: „șese zile să lucrezi, iar a șaptea s'o serbezi”.

J. P. Bălătescu.

Căpitanul de bandiți Andrei Budac — împușcat.

Era vestit și temut în părțile României măr-ginașe cu Țara Oltului, cât și la noi, căpitanul de bandiți Andrei Budac, pămașul codrilor, cu banda lui.

Era un om voinic, adevărat uriaș, tot os și măchiu, înalt, hotărât, curajos și isteț, — ca toți bandiții.

Din etatea de 16 ani s'a dat la viață liberă, dar și greșită de a face el ce-i plăcea lui. Nu suferea să-i poruncească nimeni.

A fost înrolat la miliție, dar firea lui, care nu cunoștea supunerea nici porunca, nu s'a putut împăca cu subordinația militară.

A fugit și s'a refugiat la prietenul său din copilărie în — codru.

N'avea lipsă de pașaport. Codnii erau ai lui și el al codrilor.

Co rău va fi făcut în alte părți, nu se știe, dar la noi în țara Oltului nimenea nu s'a plâns contra lui.

Va fi avut și el multe și grele păcate pe sufletul lui, — ori și unde le-ar fi făcut, — căci fugea de mâna judecătoarei lumesti.

Multe și mult au suferit comunele noastre românești din cauza lui, când în două rânduri li s'a trimis asupra capului lor câte două până în trei sute de jandarmi pe luni de zile cu mari cheltuieli, ba și miliție, numai ca să-l poată prinde pe Andrei Budac.

Totul a fost zadarnic.

Jandarmii și miliția cutreierau pădurile — iar Andrei Budac chefulia în sat, în cărciumă. Așa spun acum toți.

După un an de zile de goană și cu toate că era pus pe capul lui un premiu de 2500 coroane, nu l'au putut înhăța 200 de jandarmi în 3 luni de zile și mai tot atâți soldați.

Soartea însă nu cruță pe nimeni.

Așa s'a întâmplat și cu Andrei Budac, ca cu toți cei de cătărăma lui.

Că nu aduce anul, aduce ceasul.

Inerezut că nimeni nu-l mai prigonește, crezând că nimeni nu-l va vinde, să arătă în 30 Ianuarie în satul unde s'a născut, cu multe noamuri și mulți prieteni, și fără grijă ca un om împăcat cu sine, cimează și petrece în o casă a unui vechiu dar necunoscut prieten până pe la 12 ore noaptea. Atunci, luându-și pușca sistemul Werndl pe umere, voiește să treacă din comuna Oprea-Cârțișoara — peste valea care desparte celea două comune surori, — la Streza-Cârțișoara.

Jandarmieria era deja informată (i-se șoptise prin un vânzător, — cum zice poporul) că Andrei Budac, e în Oprea-Cârțișoara și are să treacă spre munte în Streza-Cârțișoară.

În urma șaptei s'au și adunat noaptea în amândouă comunele peste 25 de jandarmi, ascunși în toate unghiurile și răspântiile celor două sate.

Pe toate ulițele erau patrule ascunse.

Pela 12 noaptea patrulele jandarmerești, a-vizate că Andrei Budac va trece din Oprea-Cârțișoară în Streza-Cârțișoară, pe poteca dela moară, o patrulă de jandarmi s'a postat la puntea, pe unde avoa să treacă căpitanul de bandiți Andrei Budac, și nu peste mult el apare, fără nici o grijă deodată jandarmii îl provoacă să se predea. El trage cu pușca lui sistemul Werndl, dar nu mimează.

Atunci jandarmii trag o ploaie de gloanțe în el, dintre cari două i-au străpuns plumânile, ficatului și inima. Banditul Andrei Budac a rămas mort.

A ieșit la fața locului judele investigator din Făgăraș, procurorul și doi medici din Brașov.

Andrei Budac e de 38 ani născut în Oprea-Cârțișoară (județul Făgăraș), din familie frun-țasă în sat. Om voinic, înalt de 1.85 cm., robust, numai os și musculatură. Indrăgnet, cutezător și temut, o putere de uriaș și voință de fer. Dela 16 ani începe și-a început viața, zisă de el „haiducească”. Pe țărani îi ocolea și toți îl ocoleau și pe el.

Nu mai așa s'a putut susține în două rânduri față de 2—300 jandarmi, cari închiseră satele și pădurile.

Ca încheiere trebuie să observăm, că în Țara-Oltului, — afară de un singur orășmar de jidov, nimenea nu s'a plâns în contra lui Andrei Budac. N'a jefuit, m'a omorât, aici în Ardeal.

Judecata l-a ajuns și pe el, ca pe toți de cătărăma lui.

Dar oare când îi va ajunge soartea aceasta și pe vătavii de bandiți dela orașe? „Olteanul”.

APEL.

către colectanții „Bibliotecii populare a Asociațiunii”.

În anul trecut, după cum o știut, am fost siliți ca să rețipărim cei dintâi trei numeri din „Bibliotecă”. Această s'a întâmplat numai din motivul, că unii domni colectanți au întârziat cu trimiteră listelor de abonament și astfel la tipărirea celor dintâi broșuri nu ne-am putut orienta asupra numărului abonaților. Dorim ca anul acesta să încunjurăm eventualele cheltuieli zadarnice împreunate cu rețipărirea. De aceea rugăm cu insistență pe domnii preoți, învățători și pe toți aceia, cărora li-s'au trimis liste de abonament ca să binevoiască a ni-le retrimite cât mai în grabă, ca să nu fim siliți a amâna din aceasta cauză prea mult timp tipărirea Nrului 1 din anul acesta.

Totodată rugăm pe toți aceia, cari ne-au trimis deja abonamentul, să fie îngăduitori, căci Nr. 1 îl vor primi mai târziu, numai în cursul lunei Februarie.

Sibiu, în 6 Februarie 1912.

Biroul „Asociațiunii”.

O înfîmpinare.

Primim următoarele:

Onorată Redacțiune!

Când vă aducem mulțămită, în numele corului mixt din Tovărădia, pentru publicarea invitării referitoare la petrecerea aranjată de corul nostru, cu regret am luat la cunoștință, reavoința unuia sau altuia.

Pe baza decisului adus din partea coriștilor, respingem categoric toate atacurile ce se fac contra coriștilor, sau a conducătorilor, respingerea însă nu o motivăm pentru că nu voim să blamăm pe nimenea.

Cu această ocaziune rugăm onorata redacțiune să binevoiască a publica în numărul proxim cumcă petrecerea aranjată în 28 Ianuarie a succes atât moralmente, cât și materialmente, peste așteptare. Deși timpul a fost nefavorabil totuși la îndemnul dlor preoți cari cunosc împrejurările din Tovărădia, atâta public s'a prezintat încât o parte însemnată n'a putut intra ca să vadă reprezentația teatrală.

Socoata este următoarea:

Intratele	298 cor. 20 fil.
Cheltuelile	91 cor. 48 fil.
Venit	206 cor. 72 fil.

Pe cale jurnalistică aducem totodată mulțămite tuturor acelor cari au sprijinit intențiunea noastră salutară. Aducem mulțămită publică și marinimoșilor, cari prin suprasolviri au binevoit să ne sprijinească, și anume

Dr. Ioan Ursu 5 cor. Fridmann Samuel 3 cor. Tichy Árpád 2 cor. Alexandru Țean 3 cor. I. Petrița 1 cor. Dr. Aurel Cioban 5 cor. Iulius Szántó 2 cor. Dr. Eugen Beleş 5 cor. Khon Lajos 1 cor. Dr. Vasiliu Avramescu 2 cor. Dr. Atanas Brădeanu 5 cor. Demetriu Maciu, preot, 2 cor. Ioan Covaciu 1.60 fil. Constantin Putic 1 cor. Iosif Onnean 220 fil. Vuculescu 1 cor. Damaschim Medrea 2 cor. Ignatie Mara 1 cor. Petru Pelea 1 cor. Andrei Vătan 1 cor. Augustin Grozescu 1 cor. Vasilie Popovici 1 cor. Valeriu Males 1 cor. Stepanovic Iosif 5 cor. Virna Mairovicz 20 cor. Dr. Mairovicz Adolf 10 cor. Vesa Petru 2 cor. Dr. Valeriu Morar 5 cor. George Moldovan 3 cor. Ioan Musca 3 cor. Vasile Dehelean 1 cor. George Lupuș 3 cor. Emil Lupuș 3 cor. Rot Lipot 1 cor. Rot Herman 1 cor. Marosi Sándor 60 fileri. Farkas Áron 380 fil. Alexandru Popovici 1.80 fil. Aurel Hádău 80 fil. Petru Punits 180 fil. Nagy Lajos 1 cor. Vasiliu Tomuția 2.60 fil. Ioachim Turcu 140 fil. Tompa Ferencz 3 cor. Grof Hunyadi Károly 5 cor. Emil Păcurar 1 cor. Dna Lerdic 1 cor. Dr. Muradi Árpád 3 cor. Nicodim Teodorovits 2 cor. Dna Bárdy 2 cor. Arnold János 1 cor. Romulus Teodorovici 1 cor. Kőrácsonyi József 1 cor. Halmi 1 cor. Figyer Imre 1 cor. Kemka Gyula 1 cor. Banca Soborsin 5 cor. Telbis 1 cor. Hirman 1 cor. Vád. Pascenti 1 cor. Rosenbah 1 cor. Roth Mór 2 cor. Blaum Mátás 2 cor. Pesko 1.20 fil. Moskovits 1 cor. Lövinger 1 cor. Keller 1 cor.

Încă odată cu tot respectul le mulțămim dlor și dnelor pentru sprijinul dovedit față de cercul nostru începător, și ne rugăm ca și pe viitor să ne onoreze cu sprijinul lor bine meritat.

Totvărădia, 1 Februarie 1912.

Ananie Cismaș,
notar.

Ioachim A. Turcu,
președinte.

N. Red. Azi s'a prezentat la redacțiunea noastră d. Vasile Tomuția, pentru a justifica cu noui acte de ale comitetului și fruntașilor de acolo curetenia intențiilor sale și a doamnei Anetta Tomuția, în jurul corului. Actele dovedesc într'adevăr că doamna Anetta Tomuția a făcut un lucru laudabil angajându-se să instruiască un cor bisericesc, faptele dovedesc însă că cărturarii din Tovărădia s'au stăpânit pe tema acestui cor. Nu e de căderea noastră acum să ne amestecăm în această ceartă, care nu poate okri nici un interes pentru marea publică. Închidem dar, în ce ne privește, pe noi, afacerea aceasta.

Știrile zilei.

-- La 24 Ianuarie v. (6 Februarie n.) s'au împlinit 53 de ani dela unirea principatelor române Moldova și Muntenia sub un singur Domn, Cuza-Vodă.

Ca în toți anii, această faptă însemnată a fost serbătorită în întreaga țară românească cu deosebită strălucire.

La loc de frunc reproducem un articol în care se vorbește despre marea însemnatate a acestei zile.

Capitala României este împodobită de sărbătoare. Drapele tricolore se leagănă ușor, mângăiate de razele îmblânzitului soare de Ianuarie. Și sunetul clopotelor par' că le chiamă departe... E așa de blînd și de senină ziua aceasta, care a venit să ne aducă aminte de zile mari, de oameni și mai mari, cari știau ce vor și voiau ceea ce puteau; cari au înțeles glasul vremurilor talmăcit prin hora cântărețului dela Mircești:

Unde's doi puterea crește
Și dușmanul nu sporește!

E aniversarea Unirii celor două principate, care Unire a închiegat o parte din pământul românesc în regatul liber de as-

tăzi. Este poate cea mai mare sărbătoare a neamului nostru întreg, căci într-o zi de 24 Ianuarie s'a dat pilda cea mai măreață celor cari au urmat de atunci și vor urma după noi...

— **Zidirea școlii de fete din Arad.** Precum suntem informați lucrările pregătite pentru începerea zidirii școlii de fete înaintează cu pași repezi. D. Nicolae Oncu, delegatul Reuniunii Femeilor Române a supus toate planurile zidirii P. S. Sale Episcopului Ioan I. Papp și precum aflăm P. S. Sa le-a aprobat.

In urmarea acestora, imediat ce va începe desprimăvărarea, se va începe și zidirea pe locul vast și frumos pe lângă aula episcopescă. Se speră că încă înainte de sărbătoarea Paștilor, va avea loc solemnitatea punerii petrii funlamentale.

— **Mari viscole în România.** Din București ni-se scrie: Pentru a treia oară, Duminecă noapte un viscol puternic s'a deslănțuit asupra Capitalei. De astă dată, viscolul, care continuă cu o furie nespūsă, este cel mai puternic din această iarnă.

Zăpada este spulberată în toate direcțiunile. Pe străzi circulația se face cu foarte mare anevoință. Tranvaiele nu mai circulă. Linile lor abia desfundate, sunt acoperite din nou de zăpadă.

Lipsa aceasta de comunicație îngreuiază nespus legătura mahalalelor cu centrul orașului.

De asemenea celelalte vehicule circulă cu multă anevoință.

După informațiunile ce avem viscolul acesta este iarăși aproape general în întreaga țară.

Pe Bărăgan și în Moldova, puterea viscolului este îngrozitoare.

Cu toate acestea, până în momentul când scriem aceste rânduri circulațiunea trenurilor s'a făcut și se face foarte regulat. Numai trenul accelerat de Virciorova a sosit ieri în București cu o întârziere de aproape 3 ore.

— **Nenorocirea unui solgăbirău.** Miercuri seara după orele 6 s'a întâmplat o mare nenorocire pe strada Aczél-Péter din Arad. Solgăbirăul în penzie din Șiria Sanka Vilmos, voind să treacă strada a ajuns sub roțile unui car greu de povară, care i-a trecut peste cap, răbindu-l greu.

Sanka a fost dus la spital, unde nu și-a venit încă în fire.

— **Păzitorul ordinii.** Ziarele ungurești aduc știrea unui act brutal săvârșit de un polițist asupra unui procuror din Budapesta cu numele Hérics-Tóth Lajos, fost pe vremuri judecător substituit în Arad. Aname procurorul se întorcea dela oficiu seara, după orele nouă, când în drum observă un automobil, a cărui lanternă nu lumina. Cheamă pe polițistul din colțul stradei și-i atrage atenția asupra faptului, ce se împotrivesc cu dispozițiunile orașenești. Polițistul însă îi reflectează scurt

— **Ce-ți pasă? De altfel spunemi cine ești?**

Procurorul și-a spus numele ordonând acum polițistului, ca să înscrie numele șoferului în carnet și să-l arate la secție.

Atât i-a trebuit polițistului. Și-a ridicat capul sumet, s'a încrunțat strașnic și apoi ține-te:

— **Dacă nu taci, așa-ți infund gura, că n'ai să mai încapi în sicriu!**

De abia și-a terminat discursul și doi pumni închești s'au ridicat în aer și au lovit în cap pe procuror. Văzându-se periclitat, procurorul s'a îndepărtat momentan, a mers la secție și a arătat cazul. Prefectul poliției a chemat îndată pe polițistul arătat, și punându-l în fața procurorului, acesta a tăgăduit cele întâmplate. La interogator i-a mai ripostat procurorului.

— **Mă rog, înseamnă-ți bine, polițistul totdeauna spune numai adevărul.**

Prefectul de poliție a pornit cercetare contra inculpatului, declarându-l totdeodată arestat. În comunicatul dat ziarelor, se mai spune, că polițistul a fost dimisionat.

— **Logodnă.** Doamna Viorica Lilescu și dl Nicolae Gavrilla, învățător în Ohabebistra, își anunță logodna.

Felicitările noastre.

— **Deputatul Dr N. Șerban condamnat.** În Tîrgul-Mureșului s'au desbătut la 5 Februarie n. mai multe procese de presă și de »agitație« împotriva deputatului Făgărașului Dr Nicolae Șerban.

Procesele s'au sfârșit, cum nici nu se putea altfel în țara aceasta, — cu osândirea dlui Șerban la 5 luni temniță și 1600 coroane amendă.

— **Prinderea alor 3 dezertori ungari.** Din Calafat se anunță: Dionisie Ticu, Kraus Nicolae și Rosalin Sziborvan soldați din reg. de infanterie Nr. 61, garnizoana Timișoara, s'au predat autorităților polițienești ale portului Calafat. La interogator ce li-s'a luat de cătră sub-comisarul Th lancovescu, numiții au declarat că au dezerat în timpul când erau de santinelă pe frontieră la Adacale, unde erau concentrați, plecând cu tot echipamentul și armătura ce se afla la ei.

Trecând frontiera în Serbia, au fost escortați până la Negotin, unde li-s'a oprit armătura și micul echipament, propunându-li-se să rămâie acolo. La refuzul lor categoric și după cerere, au fost transportați până la Vidin (Bulgaria), unde li-s'a făcut aceleași propuneri de a rămâie acolo, dânsii refuzând au cerut însă să fie lăsați a trece în România. În fața comisarului de port, au mai declarat că s'au decis să dezerteze din cauza muncilor grele; la cari erau supuși. Au declarat că sunt Români de origină, din Transilvania și au dorința să devie cetățeni români. La perchițiția făcută nu s'a găsit nimic suspect asupra lor.

Cu o adresă ei au fost predați poliției orașului Calafat, unde li-s'au adresat actele în cauză, urmând a fi înaintați sub escortă prefecturei județului Dolj.

— **Un Colonel rus spionează în România.** Din Iași i-se scrie ziarului »Seara«: Dl Baicoff, colonel de stat major la Odessa, a fost zărit în stațiile Crasna și Ungheni.

După informațiunile luate de autorități, colonelul Baicoff și-a continuat apoi călătoria de-alungul Prutului până la Reni cu tot viscolul care a bântuit zilele trecute în Moldova.

— **Un taur se urcă pe coperișul unei case.** Din Londra se scrie: La Islington un taur scăpat din grajd a provocat o mare panică pe străzile orașului. Un vardist a descărcat asupra taurului un foc de revolver, care infuriat s'a izbit de poarta unei clădiri și deschizându-o a intrat înăuntru și urcându-se pe scări, a ajuns până la etajul al V-lea. Pe acoperișul acestei clădiri se aflau niște lucrători. Taurul observând o deschizătură, și-a continuat drumul până ce a ajuns pe acoperișul casei. Aci iar a luat-o la fugă făcând câteva oculuri. În fața clădirii se adunase o mulțime de lume,

Locuitorii casei din vecini au descărcat asupra taurului mai multe focuri de pușcă, infuriindu-l și mai mult. În cele din urmă taurul lovit de atâtea gloanțe a murit.

Oamenii neputând a-l transporta jos pe scări, l'au aruncat în stradă de pe acoperișul casei.

— † Ștefan Șelariu, comerciant și proprietar, a repauzat în Hațeg la 2 Februarie în vârstă de 59 de ani.

— † Nicolae Dima, proprietar în Hunedoara, a repauzat la 2 Februarie în vârstă de 75 de ani.

— † Titus Csatt, controlor la exactoratul direcțiunii financiare din Diciosânmărtin a repauzat la 30 Ianuarie în vârstă de 33 de ani.

Odihnească în pace!

— **Aviz.** Se aduce la cunoștința On. public român că în comuna Nerău (Nyerő) este de vândut un locomotiv, adică un treerător, care se va vinde în 20/II. 1912 anul curent. Locomotivul e dela Firma Stat-ban din anul 1897 și de 6 puteri No 966. Doritorii de a cumpăra sunt rugați a se prezenta la fața locului, adică la societatea de economie, »Nărăiantul«.

— **Mare cutremur de pământ.** Zilele trecute un mare cutremur de pământ a sguduit din loc insulele Ionice și Grecia în largul ei.

Acest cutremur a distrus numeroase sate și orașe din insulele Itaka, Chefalonia și Zante. Capitala acestei din urmă insule a fost aproape cu desăvârșire distrusă. Sunt sute de victime ome-nești.

Cutremurul care a fost simțit, mai slab însă în întreg nordul Peloponeșului și în Atena, a făcut ravagii pe care Grecia de multe decenii nu le-a suferit.

Guvernul grecesc a trimis trupe numeroase la locul dezastrului, pentru a veni în ajutorul populației.

În orașul Zante, care a fost aproape distrus, multe case năruite s'au aprins.

Primele sguduituri s'au simțit în timpul nopții și au fost așa de puternice, încât lumina electrică a orașului s'a stins, rămânând întregul oraș în întunec.

Spaima și groaza populațiunei era de nedescris.

La o închisoare dela marginea orașului deținuții s'au răsculat atacând garda.

S'au tras focuri de pușcă și au fost omorâți mulți din ei.

Cutremurul a durat cu întreruperi toată noaptea.

Soldații trimiși în ajutor scot cadavrele de sub dărîmături și salvează ce pot.

În toată Grecia s'au deschis liste de subscripție pentru ajutorarea năpăstuiților.

Inițiativa a fost luată de regele Greciei care s'a subscris cu o însemnată sumă.

Toți ministrii au plecat să viziteze locurile cari au suferit de pe urma dezastrului.

— **Vânturi mari în Caraș-Severin.** Din Răcășdia ni-se scrie: În noaptea de 5 Februarie și toată ziua următoare, până pe la orele 4 d. a., a bântuit în comuna noastră și câteva comune învecinate un vânt nenaipomenit. Arbori bătrâni de 40—50 ani au fost scoși din pământ și multe case descoperite cu totul. Biserica noastră, acoperită cu aramă, a rămas de jumătate descoperită. Mai multe ziduri de lemn au fost răsturnate și foarte multe garduri risipite.

— **Bande Bulgare în Macedonia.** Din Salonic se anunță: O bandă bulgară intrând în casa unui bulgar din satul Smilar, unde se serba o nuntă, a ridicat trei persoane din mijlocul celorlalți comenseni și le-a țîrît afară. Aci bandiții au tăiat urechile unuia dintre prizonieri, iar pe ceilalți doi i-au asasinat.

— În satul Solop o bandă bulgară a asasinat 15 persoane, cari au tradat pe șeful de bandă Mi-trez autorităților.

Printre victime e și un preot.

— **„Vite numerotate”.** S'a întâmplat un scandal într-o stradă a Pestei. O societate, în bună dispoziție, a atacat pe doi polițisti, cari îndrumase pe indivizi să plece spre casă. La începutul bătăii, unul din societate, bine afumat, le-a strigat polițistilor „Veniți vite numerotate, dacă vă dă năma”. Polițistii bine înțeles au primit învitarea și s'au apropiat cu intenția să-i transporte la secție. Văzându-i că vin spre ei, gălăgioșii, au scos revolvere și au tras niște focuri. Două au nimerit pe amândoi polițistii. Ranele sunt însă din întâmplare ușoare.

— **Dramă într'un circ.** Din orașul rusesc Lodz vine știrea, că în cercul de acolo s'a întâmplat în ziua de 5 a acestei luni o dramă, care a niplut de spaimă întreg publicul.

Luptătorul Stanislau Ciganoviez care, prin forța și abilitatea sa a câștigat renumele de-a fi cel mai tare om, a fost ucis în luptă de adversarul său italian.

Acesta, un aprig luptător și el, l-a atacat cu vehemență în câteva rînduri. La al treilea atac italianul cu o mișcare îndemânatecă foarte sprintenă a apucat pe Ciganoviez de mijloc și ridicându-l în aier îl trimiță cu putere la pământ. Căzătura a fost atât de rea încât învinsul a încetat din viață după câteva momente.

Judecătorii luptelor au constatat, că lupta a fost dreaptă și apucăturile adversarului foarte corecte.

— **Mamă, ori hoșă de copii?** Din Kereszthelyi se scrie: Zilele acestea oprindu-se trenul, o femeie bine îmbrăcată a coborât jos un copilăș așa de 2 ani, iar ea s'a întors în vagon. Ceice au văzut-o, credeau că a pus copilul jos și ea s'a întors după oeva pachete, dar vine acuși și ea. Dar iaca trenul pleacă și ea să duce mai departe. Copilul a rămas plingând în stație, în frig. S'a telegrafiat la o stație înainte să prindă pe femeia descrisă și ea și ea. Dar n'au mai aflat-o în tren ori își schimbaseră hainele. Poate la o stație mai mică s'a dat jos și a apucat cale. Și micul copil nu știe spune cine e. Și așa nu să știe, e oare vorbă de o mamă fără inimă ce-și lăpădă copilul, — ori e la mijloc un furt de copil?

— **Un iepure hoț.** O femeie fusese în Sătmăreș, ea să scoată 200 cor., pe cari le depusese la o bancă de-acolo. Când a ieșit din oraș, s'a întâlnit cu niște băieți, cari primseră un iepure și îl îmbiară ei să-l cumpere. Se învoiră de preț, femeia își luă iepurele și ea să fie mai sigură de el, legă un picior al iepurelui cu cârpa, în care erau legate și cele două hărții de câte o sută de coroane. Când făcea însuș nodul, iepurele s'a smâncit din mâinile femeii și a șters-o iepurește cu cârpa cu bani cu tot. Până bați în palme, iepurele nu se mai vedea. Femeia — o chema Sofia Trenhauer s'a spânzurat de supărare de un copac la marginea drumului.

— **Un caz cumplit.** Se anunță din Puho: Băiatul de 7 ani și fetița de 12 ani ai locitorului Nitsneider Ede, venea pe drumul căii ferate dela școală spre casă. Trecând peste un pod, un picior al băiatului a intrat între șine și nici scrioara lui nici o femeie care venise în ajutor nu îl putură scoate. În momentul următor venea în față un tren cu înțelă. Femeia a alergat înaintea lui și strigând și făcând semne cu batista a încercat să oprească trenul. Mașinistul așa se vede neobservând semnele n'a oprit trenul, care a trecut peste nenorocitul copil făcându-l bucăți.

— **Mulțămii publică.** Exprimăm cea mai vie recunoștință și pe această cale Il. Sale dlui Vasile Strocscu pentru marimimosul dar de 200 cor., A. S. arhiducelui Iosif pentru darul de 200 cor., tot așa institutelor noastre de credit și economii „Albina” (100 cor.) „Victoria” (100 cor.) „Crisana” din Brad (100 cor.), Magn. d. Anoniu Moesonyi de Foen, d. Dr. Oncu, Dr. N. Bilașcu, Ioan Popovici iumier și Sabin Stefea pentru dnrurile bănești venite din prisosul lor întru ajutorarea renovării bisericii noastre.

Prin faptele d-voastre nobile, mie, preot dela sat mi-ați dat putere de muncă, iar poporului dovadă de dragostea adevărată ce i-o purtați.

Dumnezeu să deie însutit celor ce dau din inimă curată. *Saturău*, la 24 Ianuarie (6 Februarie) 1912. *Constantin Lazar*, preot, președ. com. parohial.

— **Catastrofa unui tren.** Din New-York vine știrea despre o nenorocire grozavă a unui tren electric din Pitsburg care trecând peste un viaduct (pod înalt peste o prăpastie) a lunecat și s'a prăbușit la o adâncime de două sute de urme. Trenul era format din mai multe vagoane cari în goana spre fundul prăpastiei în care cădeau, s'au sfărâmat bucăți. Cinci persoane au fost omorite iar dintre ceilalți călători n'a rămas unul singur neînsemnat.

— **Jubileul unei comune.** Anul acesta se împlinește 100 de ani de când mai multe familii tiroleze, alungate de ostirile lui Napoleon, s'au refugiat în comitatul Caras-Severin și, cu îngăduirea Regelui, au înființat în cercul Boșei comuna Königsgraden.

Consiliul comunal a hotărât să comemoreze acest jubileu centenar organizând, la toamnă, mari serbări jubilarie împreunate cu o expoziție agricolă.

La serbări va fi invitat și Maj. Sa.

— **Cununie.** Dșoara Iustina Filipan și d. Dr. Petru Metes, avocat, își anunță cununia care va avea loc Luni, în 5 Februarie st. n. 1912 la orele 10 a. m. în biserica gr. or. din Bistrița.

Felicitările noastre!

— **Conducători harnici — comună harnică.** Din Bistra (com. Turda-Arieș) mi se scrie: În Bistra, puternica comună curat românească cu 4325 locuitori, în seara de anul nou s'a predat drama populară „O logodnă dela Sfânt Iom” de I. Szilágyi.

La ridicarea cortinei, frumos pictată, apar pe scenă la șazătoare fete și feciori, toți în frumosul costum românesc. Te cuprinde un fior sublim la vederea acestor șoimi ai munților, din fața cărora grăiește sănătatea, și cari vorbesc în graiul lor limpede și sonor, în dulcea moastră limbă cu dialectul ei muntese. Ochiul rătăcește în vag și nu știi ce să admiri mai mult: portul frumos care captivează și pe străini, limba dulce și frumoasă, ori jocul sigur al diletanților.

O dramă populară nu este ușor de interpretat, când au rol aproape 30 persoane.

Bine și-au interpretat rolurile toți diletanții fără excepție.

Simion Bucea în rolul lui „Scoarța țiganul” prin superioara interpretare ne-a captivat pe toți și a fost chemat la rampă de mai multe ori, răsplătit fiind cu un răpot de aplauze, cari nu mai aveau sfârșit.

Corul mixt aproape 50 persoane a plăcut mult, condus fiind cu multă pricepere de inv. dir. Iuliu Coroiu. Acest cor cu un trecut de 15 ani este primul în munții apuseni. Durere, nu este însă cunoscut și apreciat după cum ar trebui să fie.

Comuna Bistra, situată pe 7 coline ca Roma, cu 2 preoți și 2 învățători poate fi pildă altor comune. Dovadă eclatantă este munca acestor preoți și învățători, cari umăr la umăr muncesc prin diferite societăți și reuniuni. Reuniunea de muzică și cântări cu un trecut de 5 ani; Filiala fondului de teatru român; Reuniunea română de înmormântare; Biblioteca filială a Astrei; Schiop-ticon, proprietatea alor 10 fruntași acționari; prelegerile populare în comunele învecinate, ținute de preoți și învățători; Orchestra reuniunii constitătoare din 16 persoane (instrumente cu coardă) condusă de ambii învățători Aurel Micu și Iuliu Coroiu, — tot atâtă dovezi de muncă frumoasă către un ideal sfânt: înaintarea în cultură a neamului românesc.

Că preoții și învățătorii din Bistra sunt la cîmă chemării lor dovedește faptul că în comună se cetesc aproape toate ziarele dela noi. *Tribuna*, în 6 exemplare; *Tribuna Poporului* în 4 exemplare; *Unirea, Românul 1, Revista politică 1, Libertatea 14*.

Și observ că afară de preoți și învățători alți intelectuali nu sunt în comună.

Poate fi mândru poporul acela căruia i-a dat Dumnezeu astfel de conducători cari își cunosc pe deplin chemarea și nu stau, ca mulți alții, toată iarna în casă la gura sobei...

Bistroni! Înainte cu Dumnezeu, dați dovadă că steagul culturii neamului este în bună mână încredințat.

Dumnezeu v'ajute!

De pe Câmpie.

— **Uragan în Tripolis.** Un puternic uragan a bătut Vineri în Tripolis. Acoperișul spitalului din tabăra italiană a fost luat de vânt. Rămiiți au petrecut noaptea sub cerul liber în cele mai grozave chinuri. Dimineața au fost transportați parte în oraș, parte pe vasele de războiu.

Rupându-se lanțul dela ancora vasului de războiu „Regina d'Italia”, care ancora în portul Tripolis, vasul plutea la voia întâmplării, purtat de valurile furioase.

Aeroplanelle (mașinele de zburat) au suferit și ele mari stricăciuni.

— **Aviz dlor învățători.** Un binefăcător al neamului a comandat 225 Instrucțiuni a metodei sunetelor vii de Iuliu Vuia cari s'au pus la dispoziția ven. consistor din Arad, Blaj, Caransebeș, Orade (gr.-or. și gr.-cat.) și Gherla pentru a se distribui gratis școalelor noastre. Domnii învățători cari voiesc a avea numita instrucție metodică, binevoiască a se adresa ven. consistor căruia aparține. Caransebeș, 5 Februarie 1912.

— *Iuliu Vuia.*

— Se gândează, ca să se trimită haine spre curățire la spălătoria mecanică *Béla Haltenberger (Cagovia) Kassa*, deoarece se curăță și văpesc la perfecție. Gulere și manșete se spală alb ca zăpada și cu luciu de oglindă. Lucrare repede, servioiu prompt. Anul înființării 1810. Hotelele, restaurantele și instituttele au redusere.

Iar în caz de doliu orice haină se fărbișe în negru fără ștrafe.

Poezii populare.

*Ce ești bade supărat,
Nu ești destul de bogat?
Sau nu ești îndestulăț
Cu mândra ce-ai căpătat?
Frunză verde de susai,
Dar las'o că nu-i musai
Cu ea să te năcăjești
Și eu urît să trăiești
Frunză verde de pe spine,
Las'o și mă du pe mine.
Frunză verde de scumpie
Că eu am fost cea dintâie,
Numai tu-ai fost blestămat
Că avere-ai căutat.
Bade badișorul meu,
Nu-ți mai deie Dumnezeu
Să mai ai zile senine
Nici să mă mai niși pe mine.*

Petru Ardelean din Otiaca.

*Arză-te badișă arză
Lacrămile ce-am vărsat
De când badeo m'ai lăsat.
Frunză verde frânzaliță
Măi badișă, draguliță,
Arză cămașa pe tine
Cum arde inima 'n mine,
Arză cămașuța ta
Cum arde inima mea.*

*Pentru tine pui iubit
Nici azi noapte n'am durmit
Tot la tine m'am gândit
Și tă locul de 'ntâlnit.
Măi badișă păr tăiat
Astă noapte te-am visat
Că te ai dus și m'ai lăsat
Inima mi-s'a stricat.
Tu te-ai dus și nu mi-ai spus,
Năcăz mare m'a ajuns.*

*Fă-mă doamne ce mi face
Fă-mă fir de iedăruță
La mândra în grădiniță,
Fă-mă floare din Bănat
La mândruța lângă pat.
Fă-mă fir de izmă creață
La mândruțița pe brață.*

*Cântă cucu 'n par de vie
N'am știut ce-mi place mie
Măru roșu din hărție
Și mândra care ști scrie,
Că numai din ochi îi fac
Și-odată-mi face pe plac.
Numai din ochi îi ochesc
Îndată, știe ce voesc.*

*Mândra mea de astă vară
Mă roagă s'o iubesc iară.
Dar eu nu's fir de săcară
Să mă 'ntorc s'o iubesc iară
Că io-s fir de grâu carat
Ce-am iubit am și lăsat.*

*Frunză verde rosmarin,
Ies afară vād, senin,
Într'o easă, nu-i trai bun,
Nici la Paști nici la Crăciun.
Ies afară-i nouat,
Într'o casă-i supărat.
Norocul l'am sămănat,
El ca iarba s'a uscat;
Norocul l'am răsădit,
El ca iarba s'a topit.
Câte slute și buzate,
Toate au în lume parat,
Numai eu n'am m'ai avut
De când mama m'a făcut.
Bine-i doamne, cu-i e bine!
Bine-i cu-i nu e ca mine.*

Din Bucovina.

*Frunză verde de sălată,
Am avut o mând' odată.*

*Când cu ea am povestit
Tot de aia mi-a vorbit
Că nu-i fată de mărit.
Nana când m'a întrebat
La cătan' cât am de stat,
Eu răspuns așa i-am dat:
»Șapte luni în cătănie,
Celelalte 'n țivilie!«
»Du-te bade și grăbește
Vin'acasă, mă iubește,
De mi iubi tu pe mine
Cu noroc voi fi în lume.
Că eu bad' de-aș ști cârpi
Mulți fectori m'ar fi iubi.
Mindra când așa mi a zis
Carte mândră eu i-am scris:
»Mărită-te, mândra mea,
După mine nu ședeă,
Că și eu mi-oi afla mie
Care-mi spală și cârpește
La drăguț nici că gănaește«.*

Culese de Ion Stupar
din Șimand.

ECONOMIE.

Dela „Banca generală de asigurare“. Banca generală de asigurare și-a început activitatea cu ziua de 1 Ianuarie a. c. Deși în decursul unei trezute, personalul băncii a fost ocupat și preocupat de multe afaceri interne, cari în mod firesc se ivesc la orice institut începător, dar cu deosebire la societățile de asigurare, totuși Banca noastră de asigurare a fost în stare să încheie și un număr suficient de afaceri. Și dacă considerăm greutatea începutului și în special faptul că în decursul unei trecute, banca de asigurare a lucrat fără să aibă nici cea mai neînsemnată organizație, erdem că afacerile încheiate se pot considera de multămăritoare și de o dovadă, că dacă această bancă se va bucura de întreg sprijinul poporului nostru, viitorul ei este asigurat. Astfel, pentru orientare, comunicăm că în decursul unei trecute, banca noastră de asigurare a încheiat 189 de contracte de asigurare contra focului și în ramura asigurărilor de viață a primit oferte pentru un capital de 134.000 cor. Valorile asigurate contra pericolului de foc trec peste 1 milion de coroane.

După cum aflăm comitetul dirigent al Băncii de asigurare — întrunit în ședința ordinară lunară în 2 l. c. — a luat act cu mulțumire de rezultatul obținut și a luat dispozițiile necesare pentru continuarea unei acivități din ce în ce mai intensivă.

Bogăția în lapte a Elveției. Prăsierea dobitoacelor și bogăția în lapte în cei din urmă zeci de ani s'a dezvoltat în chip uimitor în Elveția. Azi, numărul total al vitelor cornute în Elveția este socotit ca la un milion și jumătate, așa că dela 1820 încoace numărul acesta a crescut de două ori pe atâta câte erau. În Elveția se produc în partea cea mai mare plante de mureț; aceasta e pricina că laptele aduce economilor de vite un venit anual de 330 milioane lei.

Aierisarea locuinței dobitoacelor. Atât oamenilor cât și dobitoacelor aerul le e mult mai trebuitor decât își închipuie cineva. O clipă dacă ar lipsi aerul, omul sau dobitocul se înăbușe și moare. Vara dobitoacele, stând slobode, au aer de ajuns, de aceea le și merge mai bine.

Larna din pricina gerului, minsoarei și ploilor, trebuie ținute la adăpost, în coșare ori grajduri. Oamenii, din neștiință, pe acestea le fac închise și de obicei fără ferestre, deci fără lumină și fără a putea fi aierisate. Pentruca oamenii să priceapă mai bine de ce folos e aierisirea vom spune că e lucru știut și dovedit că, într-o locuință unde stau oameni sau dobitoace, aerul se strică într'atâta încât, dacă nu s'ar înnoi, atunci ar trebui să moară și om și vită. Așa bunăoară, de se pune o pasăre sub un clopot de sticlă, unde nu poate deloc străbate aer de afară, în scurtă vreme pasărea ametește din ce în ce tot mai tare, și, dacă o lăsam mai departe piere.

Dacă însă când e numai ameteșită o scoatem afară la aer, pasărea pe încetul își vine în fire.

Animalele au nevoie de mult mai mult aer curat decât omul. Așa doctorii au cercetat și dovedit că un cal în aer bun și suflă de șapte ori

mai mult decât omul; boul de zecă și obiar de patrușprezece ori. Deci locuința unde stă o vită trebuie să fie mult mai bine aierisată și decât locuința omului.

Pe lângă aerul stricat, pe care animalele îl dau afară, spre a sorbi aer curat în loc, aerul din grajd se mai strică și din pricina sudoarei animalului, a necurăteniei grajdului, căci de obicei, acesta nu-i podit și n'are scurgere. Așa încât omul, când intră în grajd, nu poate sta mult că se înăbușe și-l înțeapă la ochi.

E bine să fie grajdul cald, dar să aibă aer și să nu fie plin cu abur. Ori cine știe că oamenii țin coșarele atât de închise de frica vântului, încât când deschizi ușa, se face pomoroacă și aerul rece măvălind de afară, aburul din lăuntru e atât de mare încât se lasă pe haine și pe lucruri ca o rouă. Umezeala aceasta și aerul stricat sunt foarte dăunătoare sănătății dobitoacelor.

De aceea dobitoacele es din iarnă slabe, cu boala de picioare ori cu alte boale; și, când dau în primăvară, pier ori n'au putere la lucru. Încât omul, în loc să se folosească de ele, are numai pagubă.

De aceea ar trebui ca oamenii să se îngrijescă de locuința dobitoacelor tot atât de mult cât se îngrijesc de hrană.

Coșarul s'au grajdul, cum se zice, să-l facă fie și de lemn sau mușe, căci de cărămidă deși e mai bun, dar e scump. Dacă e de lemn trebuie să fie gros și bine încheiat ca să nu bată vântul prin ele, căci atunci nu țin cald și dobitoacele recose și se îmbolnăvesc foarte des de plămâni, de unde le dă și în oftigă întocmai ca și pe oameni. Dacă e de mușe, trebuie să fie lipit cu pământ mesteceat cu paie, și apoi spoit, deoarece curățenia e sănătate, atât pentru oameni cât și pentru dobitoace.

Pe jos trebuie meapărat să fie podit, și podeala plecată astfel încât să aibă scurgere udeala. Altfel putrezește în podele ori în pământ, și-i foarte stricătoare sănătății. E foarte rău obiceiul de-a ține necurate grajdurile așa că omul când intră înăuntru nu poate sta mai mult de câte-va minute, atât îl înăbușe aerul stricat. Să fim bine încredințați că și dobitocului nu-i place și-i strică aerul din grajdul murdar, dar bietul n'are graiu să spuie, altfel mult s'ar tângui.

Dar această neîngrijire se răsună grozav prin paguba ce ne aduc dobitoacele ținute prost. Parte din ele pier, iar toate ies slabe, nu pot munci și dau lapte puțin. Cine îngrijește de animal, se îngrijește pe sine, căci are un tovarăș la muncă.

Gospodar.

Aviz. Venindu-ne la cunoștință că anumite persoane, despre cari știm pozitiv că sunt în serviciul societăților de asigurare străine, se girează și prezintă publicului nostru românesc ca și cum ar servi și reprezenta banca noastră de asigurare, prin aceasta aducem la cunoștința tuturor celor interesați societății noastre, că reprezentanții noștri sunt prevăzuți cu plenipotență în regulă extradată de direcțiunea Băncii generale de asigurare. Astfel ceice nu ar putea produce o astfel de plenipotență, rugăm să nu fie onorați cu mici o încredere din partea publicului nostru.

La timp potrivit societatea noastră va publica lista reprezentanților ei din singuraticile localități, precum și a funcționarilor săi voiajori. Sibiu, la 24 Ianuarie 1912. Banca generală de asigurare.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 9 Februarie a. 1912.

Prețurile cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu de Tisa	— — — —	K. 23-70 - 24-60
» din com. Fejér	— — — —	» 23-60 - 24-20
» din com. Pesta	— — — —	» 23-60 - 24-20
» din Bănat	— — — —	» 23-70 - 24-40
» Dunărean	— — — —	» 23-70 - 24-40
Cucuruz	— — — —	K. 18-50 - 18-70
Secară	— — — —	» 20-65 - 21-10
Ovăs	— — — —	» 20-10 - 20-90

Prețul bucatelor pe termen.

Prețurile sînt a se socoti după 50 klg.

Grâu pe Octomvre 1912	— —	11 K. 13
Grâu pe Aprilie 1912	— —	11 « 98
Grâu pe Maiu 1912	— —	11 « 88
Secară pe Aprilie 1912	— —	10 « 60
Cucuruz pe Maiu 1912	— —	8 « 99
Ovăs pe Aprilie 1912	— —	10 « 17

Târgurile de țară.

— Luna Februarie calendar nou. —

9. Ciozven, Ciuc-Sereda, Lugoj.
10. Ileanda.
11. Seghedin, Șimand.
12. Buteni.
13. Ciachi-Gîrbău.
14. Ațel, Jibău, Mocrin, Sân-Mărtinul-Homorodului, Soborșin.
15. Beiuș, Mațeg, Soporul-de-jos.
16. Aita-mare, Chibed, Tășnad, Zăbala.
17. Covasna.
19. Cetatea-de-Baltă, Papolț, Reghinul-săsesc.
20. Alțina, Cagu, Huedin, Teiuș.
21. Bahnea, Boroșneul-mare.
22. Cehul Silvaniei, Chendu-mic, Goroslăul (de pe Someș).
24. Borșea, Chichinda mare, Crispataș, Hălmagiu, Mercurea, Rodna-veche, Sereda-Murășului, Sic, Cristur, Torda, Zeteleaca.
25. Biștrița, Zărând.
26. Carțfalău, Sighetul-Marmației.
27. Drăguș.
28. Dej, Aleșed, Făget.
29. Becicherecul-Mare, Mediaș.

POȘTA REDACȚIEI.

Pavel Pupu. O vom publica în numărul ce urmează. Pentru acesta ne-a sosit prea târziu.

V. (Boba v.). Vă rugăm adresați-vă Librăriei Alcalay — București (Calea Victoriei) de unde veți primi informații amănunțite. Noi nu primim revistele de cari ne faci amintire.

Poșta Administrației.

Ioanăș Vlad, Hunedoara. Pentru mașini de tors se vă adresați lui Krauss Emil Nagyszeben Margarethen-gasse No 5.

Ioan Cian, Riscuțița. Am primit 4 cor. abon. pe anul 1911.

Mihail Ranga, Bun. Am primit 4 cor. abonament pe anul 1912.

Olgior Popescu și Teodor Nedeș, Șistaroveț. Am primit 2-2 cor. abonament pe Sem. I. 1912.

Stefan Buderiu și George Rus, Otlaca. Am primit 6 cor. în abonament.

Constantin David, Vinești. Am primit 8 cor. abonament pe anul 1911-1912.

Gavril Bolcaș, Beiuș. Am primit 4 cor. abonament până la 1 Iulie 1911. Mai aveți încă 2 cor. pe 1911.

George Filip, Tulca. Am primit 2 cor. abonament până la 1 Iulie 1912.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
«Tribuna» institut tipografic Nichin și Cons.

Primul strungar de lux român din Brașov

Anunț.

Am onoare a aduce la cunoștință on. public român că am deschis în Strada Neagră No 4 un atelier de strungărie de lux și mobilă, unde primesc pre etepuire totfelul de lucrări atingătoare în bransa aceasta pre um: *picioare de masă, jocuri de popice, fesnice pentru biserică, stălpuri de străni strungărite etc.* La comande pe postă servesc în timp scurt, fără rambursă.

Specialist în canaluri de buși.

Mai departe primesc și reparații de ploieri și parasoale precum și reparații ce se abat în bransa ce violine, dacuri, bile etc.

Comercianții primesc deslusiri bucuroș. Comandele se etepuiesc solid și cu prețuri ieftine.

Rugând sprijinul onor. public, semnez

Cu deosebită stimă:

Ilie Sârbu Elias,

ANUNȚ.

Subscrisul are de vândut **8 BICI** ungurești de 3 ani și **6 bici** de 2 ani.

Petru Tulcan,
Apăți, u. p. Simonyfalva. (Com. Arad)

P. T.

Subscriși avem onoarea a face cunoscut On public din loc și jur că prăvălia noastră de **pește și fructe sudice**, care există de mai mulți ani în casa noastră proprie **Strada Hirschner No 4, am mărit-o** introducând și

mărfuri de coloniale și delicatose

Zilnic: Pește proaspăt; cafea proaspăt prăjită făină și petrolu; toffelul de brânză.

Pelângă acestea purtăm și mai departe negoțul de pește și fructe sudice.

Halva în engros dela 5 kg. în sus cu prețul de 1 coroană 30 fileri per kg. — în toată ziua proaspătă.

S'a început deja sezonul de pește sărat!

Prin mijloace suficiente și legături cu firme de primul rang suntem în plăcuta poziție a oferi Onor. public mărfuri bune și cu prețul cel mai redus.

Rugăm deci pe on. public a face o încercare și a să c nvinge de calitatea cea mai bună și de prețul redus al mărfurilor.

În speranță că On. public ne va da binevoitorul său sprijin semnăm

Cu stimă:

Frații Gingold.
Brașov.

P. Bittenbinder

colorator de mătăsuri, curățitor chemic de băne și spălător.

Timișoara — Temesvár.

Centrala: Józsefváros, Fröbel-u. 37.
Filiala: Gyárvaros, Fő-utca 27. sz.

Curăță și colorează, chemic, orice haine de dame, domni și copii, perdele, pânzături și îmbrăcăminte de mobile. — Apoi spală și calcă orice fel de albituri, gulerc și mangete. Comande din provincie se fac prompt. Costume bărb. curăț chemic cu 3 cor. Fărbuește toffelul de tort în diferite colori.

Szepesi Frigyes

măcelar și cărnățar în Budapest

fabrica și cancelaria: IX., Strada Ranolder 21.
Magazinul: XII., Strada Dohány Nr. 72.

Recomandă pe lângă prețurile obișnuite,

unsoare și slănină

de prima calitate. Comandele din provincie se liferează momentan. — Cereți anunțul prețurilor.

**Imprumut ieftin,**

fără cheltuieli anticipative, cu procente de 4% și amortizație, pe pământuri, dela 10—65 ani, rămânând procentele aceleași.

Ofer diferite mașini agricole

fabricatele cele mai bune, construcția cea mai perfectă, precum: mașini de treerat, cu abur, benzin și olei, mașini de semănat și și cosit cu abur, benzin și olei pe lângă prețurile cele mai convenabile cu plătire în rate.

Cumpăr, vând și parcelez

moșii, pământuri, fabrici și case. Vând mașini, motoare calitate bună, preț ieftin. Instalez luminare cu acetelin și vând obiectele necesare.

La dorință trimit specialist.

Caut agenți la sate, pe lângă onorar.

Agentura generală comerclală.

Pálmer Mátyás

Timișoara, Strada Jenő-Herceg Nr. 13.

Ceasornice, giuvaere, gramafone și plăci

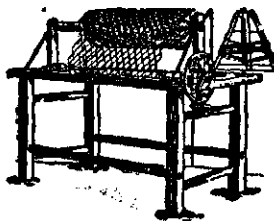
se pot cumpăra pe lângă garanție de 10 ani, cu prețurile cele mai ieftine din întreaga țară, fie chiar și pe rate, — la marele depozit alui

TÓTH JÓZSEF,

ceasornicar și giuvaergiu,
Szeged, Dugonics-tér 11.

Reparaturi cu garanță de 5 ani se fac ieftin. Catalog ilustrat trimis gratuit. Nenumărate scrisori de recunoștință. Caut revinzători.

Gele mai excelente instrumente pentru săparea de



fântâni arteziene le pregătește și expediază

Várady Lajos,

fabrică de instrumente

Hódmezővásárhely,
VI, Ferencz-utca.

Nu trebuie să anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

Primlucrător mijlocesc.

Recomand și mașini pentru împletitul de sîrmă.

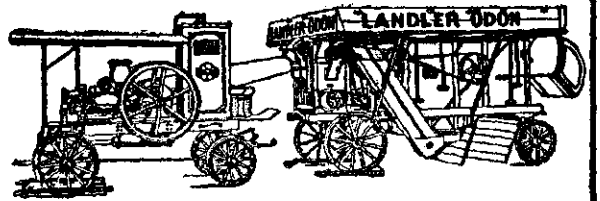
Catalog de prețuri trimis gratis și franco.

Premiat la 6 expoziții.

Patentatură originală din Suedia.

„ROBUR” motor cu olei natural

în urma multiplelor calități este cel mai bun dintre toate motoarele de acest fel având o putere de 2—300 cai (HP.)



Noutate!

Noutate!

Lucru năntrecut de ieftin!

Il recomandăm poentru:

mori-, ateliere industriale

și la toffelul de mașini agricole.

Spese la casa după fiecare HP. 1 1/2 fil.

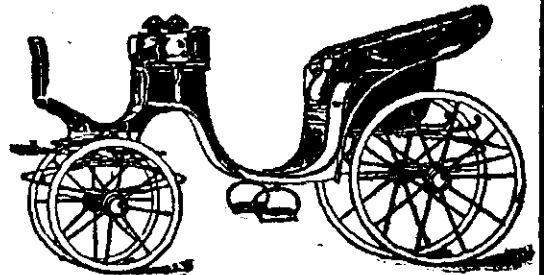
Nu este supus supravegherei finanțelor!

Se vinde și în rate! **Garanție deplină!**

Mașini, motoare folosite se schimbă cu nouă.

Catalog la cerere trimis gratis.

Landler Ödön, Motortelepe,
Budapest, Lovag-u. 2.

**M. LUDVIG succesor IOAN KUMMER**

cea mai veche uzină pentru fabricarea trăsurilor în

Timișoara-Fabrică, țărml Bega 14.
(Temesvár-Gyárvaros, Béga-jobbsor 14)

Recomandă uzina sa înlocuită cu puteri motorice și lucrative bune, pentru prepararea articolelor de **ferărie, șelărie și lustruire** cu prețuri ieftine, dispunând de un serviciu prompt și execuție modernă.

STAMM EDE

SUCCESOR

RESCH FERENC

atelier de mașini de cusut și biciclete

Temesvár, Str. Merczi 4.

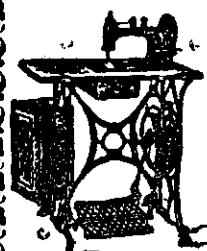
Are magazin de mașini de cusut PFAFF de toată mărimea și cu prețurile moderate. Mare asortiment de Goarne. Prețurile se pot solvi în rate.

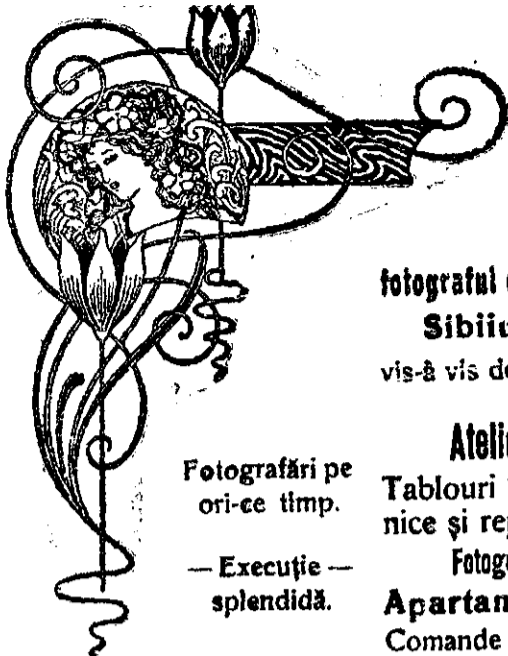
Cele mai noi

gramafone

fără schimbarea acului pe lângă prețuri convenabile. Telefon 459.

Preț-curent la dorință trimite gratuit.





Premiat:
München 1903. Sibiu 1903. București.
1906. Brüm 1907. Bruxella 1911.

Emil Fischer,

fotografatul de curte al A. S. R. Prințului Josif
Sibiu, Str. Cisnădiei No 5.
vis-à-vis de Hotelul »Impăratul Romanilor«.

Atelier de fotografări artistice.

Tablouri în grupuri; de copii; arhitecto-
nice și reproduceri de tofelul la mărime.

Fotografii în portret, afară de atelier.

Apartament propriu de pictură.
Comande numai după fotografiile de probă.

Fotografări pe
ori-ce timp.

— Execuție —
splendidă.



Georg Barthelmie

mechanic
Brașov, Strada Porții Nr. 41.
(Colțul dela strada Sfântului Ioan).



Atelier pentru mașini, de scris, socotit,
dictat și de cusut, apoi pentru aparate
electrice și fizice, lampe electrice de
buzunar, gramafon, plăci, ace, hârtie
— de copiat și diferite utensilii. —
Telefon 380.
— Instructor pentru scris la mașină. —

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu v'au trecut durerile reumatice
cereți o sticlă de

spirt de ghiată

care face să înceteze imediat ori-ce
durere de cap, de dinți
provenite din răceală, ca de exemplu:
junghiuri în coaste și în spate
se folosește cu rezultat bun. Iar în
contra guturaiului singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 fileri, o
sticlă mare 1 cor. 20 fileri,
3 sticle mari sau 6 sticle
mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se expediază.

Se găsește și se poate comanda dela

Szémann Agoston,

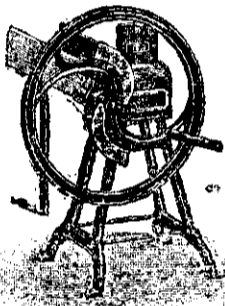
farmacist.

Hatvan, Fő-tér 126. Sz.

Se expediază zilnic în toate părțile.

Hegyi János,

măestru lăcătuș de lucruri pentru zidiri și de artă.
Atelier de mașini și depozit de mașini agricole.
(Casa proprie) Aiud — Nagyenyed, Strada Tövisi-ut.

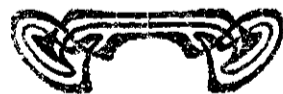


Primește ori-ce lucrare de lăcătușerie artistică
și pentru zidiri, precum și lucrarea și repararea
be mașini agricole și industriale. La acele ma-
șini cari nu se pot executa în atelierul meu, am
luat reprezentanța și depozitul, mai multor fa-
drici, despre a căror fabricații m'am convins în
decursul anilor, că sunt neexceptionabile. Rog
să se adreseze în ori-ce afacere referitoare la bransa
aceasta, — la mine, servind ori și cui cu lămuriri.
Țin în depozit și mașini de cusut, cele mai
bune fabricații, precum și cumpene, cântare,
decimale. — Prețuri ieftine. — Catalog gratuit.
Se dau cu garanție și condițiuni de plătire și în rate.



Anunțuri

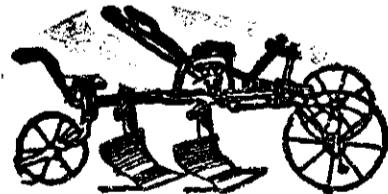
primește admi-
nistrația »Tribu-
nel«, pe lângă
prețurile cele
mai moderate.



Cel mai ieftin loc de cumpărat e
Marchitania G. Florian & Comp.
Versecz. Telefon 78.

Mare asortiment:

de pluguri, osii, ferării, unelte pentru casă și bucătărie, vân-
zare în regie a ierbiilor de pușcă, arme, cartușe și toate
requisitele de vânătoare.



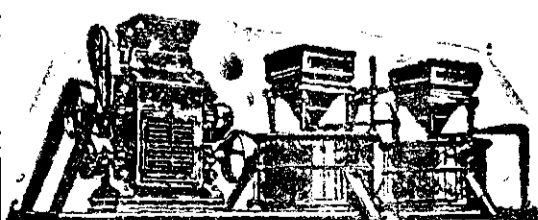
Serviciu prompt și prețuri
ieftine. Comande prin tren și
poștă se efectuează grabnic și
cu cea mai mare punctualitate.

Societate act. de mașini agricole și mehanice

(Mezőgazdasági és műszaki R. T.)

Nagyvárad, Rimanóczy-u. 1.

Mare depozit de mașini agricole și mehanice.



Liferență: mașini agricole și industriale, unelte, aranja-
mente de mori, mașini de abur, motoare cu olei, benzin și gaz.
Automobile, articole californice, curcubete, pentru vin,
bere și apă. Olei pentru mașini și cilindre.

Totfelul de unsori pentru mașini, saci, ponevi, valtrapuri
streanguri și pălămare; curele pentru mașini, pompe, mașini
pentru vin și viticultură precum și utensilii; stropitoare, ingre-
dături de sârmă, cumpene, desinfectorii și dulapuri de salvare.

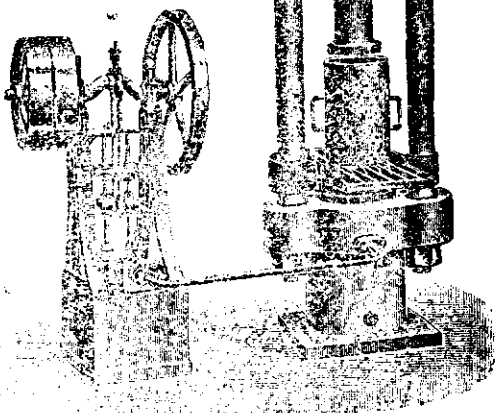
Secție de electricitate și mașinării.



GUSTAV FRICK

tinichigiu artistic și pentru edificii în
Medlaș—Madgyos, Strada Schmied No 26.

Pregătește în atelierul său aranjat cu mașini
toffelul de lucrări pentru zidiri, lucrări
de tinichea, înfrumșetări, acoperire de biserici
și turnuri, lucrări de stacmol turnat pentru
ornament, precum și pentru firme, apoi și
vane de scaldat în toată mărimea ș. a.



Atelierul de mașini și pentru clădit mori

PRINCZ TESTVÉREK

— din SZATMÁR. —

- Pregătește petrine și orice mașini
- pentru stors olei, mănate cu apă
- mașini de desghioat, sfărnat
- și prese, pe lângă asta cele mai
- exacte transmisiuni cu
- — tractație circumpețială. —
- ■ Instalăm mori pe tain,
- ori cu cilindre. ■ ■ ■ ■ ■

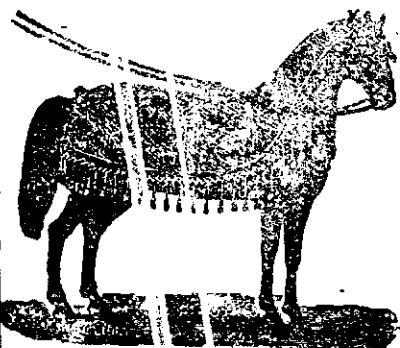
Iosef Schuster succeso- rul lui M. Orendt

curelar, șelar și fabricant de geante.

Sibiiu—Nagyszeben, Str. Cisnădiei 37.

Recomandă depozitul său bogat a-
sortat în hamuri de cai de lucrat
și de lux, cu bandă ori cu jug la
piept, hamuri pentru cai ori boi cu
jug, conform cererii, în prețuri di-
ferite. Șele și necesare pentru călărit,
articole de călătorii, de vânat și
excursiuni, articole de piele de ga-
lanterie. Curele de mașini calitatea
cea mai bună. — Curele de legat.

Reparaturi prompt și ieftin.
Catalog ilustrat, franco și gratis.

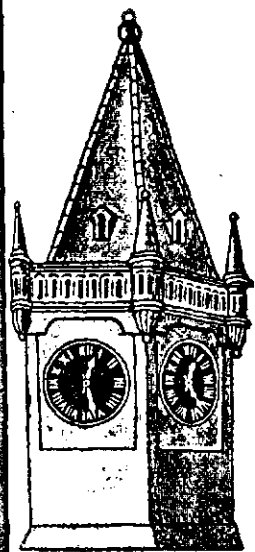


Fabrica nouă de OROLOGE DE TURN Sarkadi Zoltán & Comp.

fabricanți de oroloage pentru turnuri în
Nagyvárad, Damjanics-u. 30.

(Casa proprie)

Recomandă introducerea admirabilelor oro-
loage de aramă, cari trebuiesc trase tot la 8 zile
odată, pentru biserici, palate, primăriii, fabrici și
căsări. Se pregătesc oroloage pentru prețuri
convenabile, garanție mai mulți ani. Parohiilor și
primăriilor se vând și în rate lunare. Repararea
orologelor de turn se execută cu minuțiozitate.



Români! replantați viile cu altoi dela firma română!

„Mugurul“

însoțire economică

Elisabetopole—Erzsébetváros
(Kis-Küküllő vm.).

Altoi de vie

calitate distinsă — pe lângă celea mai
moderate prețuri soiuri de vin de
masă viță americană cu și fără rădă-
cină, ochiuri de altoit, viță europeană
cu rădăcină.

Se află de vânzare la însoțirea economică

„Mugurul“

Elisabetopole—Erzsébetváros.

Material disponibil în al-
toi peste trei (3) milioane.

Școalele noastre n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!

La cumpărări pe credit celea mai ușoare condiții de
plată!

La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco.

Români! sprijiniți firmele românești că numai acelea vă vreau binele!

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!

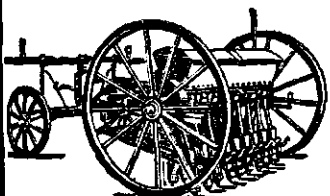
Români! Trimiteți băieții la cursul practic la altoit

Noutate!

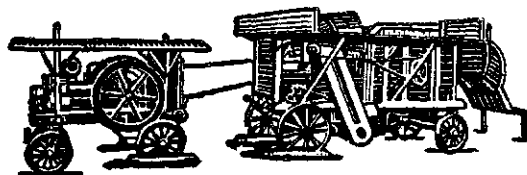
Depozitul fabricii de mașini agricole

Gömöri Testvérek,

Budapest, IX., Boráros-tér 2.



Noutate!



Reprezentant pentru Ungaria al firmei JEZEK K. & R. fabrică de mașini și turnătorie de fier în Blanskó.

Mașinile de treerat,
— aranjamente com-
plete de mori și ma-
șinile de semănat —
liferate de Gömöri
Testvérek — în urma
mulțămirii generale
— le recomandăm
tuturor agronomilor.

Recomandăm mașinile noastre de sămănat construcție solidă, corespunzătoare tuturor pretențiilor, cu despărțiminte separate pentru semănatul porumbului. — Recomandăm încă următoarele specialități: Mori cu cilindre de piatră și site, pentru măcinat mare, mijlociu și fin, la putere de apă, abur și motor.

Mașini pentru fabricarea țiglei, aranjamente complete pentru fabrici de țigle. Mașini pentru țigle de cement și de spart piatră.

A fost distins cu nenumărate premii: cel mai nou sistem de mașini de treerat, cu motor, pe cari le recomandăm în deosebi on. agronomi, pe lângă garanție și condiții acomodată de plată. — Pentru instrucția necesară la conducerea acestor mașini trimitem om de specialitate.

Pe cei cari doresc să cumpere
îi vizităm în persoană, având
astfel cumpărătorii un câș-
tig și anume onorariul ce l'ar
încasa în alt chip, agentul.

SERVICIU PROMPT!

Catalog la dorință trimitem gratis.

In atenția economilor!

Contra tăciunelui:

se află la farmacia menționată un lăchid de stropit. La 100 kg. e deajuns un pachet de 40 fil. Rezultat sigur!

Distins cu medalie de aur la expoziția internațională din Paris:

Margit-Viora- { Crème.
Poudre.
Săpun.

Nestricăcioase, depărtează de pe față pistruii și toffelul de necurățenie. Se află la farmacia:

„SFANTA TREIME“

ERNEST BRAUN

Temesvár-Józsefváros, Bem-utca 30

Prețul 1 cor. 60 fil. Expediție de 2-ori la zi.



Atelier artistic pentru pictarea sticlei și mozaicuri de sticlă venețiană! Fondat în anul 1894.

Palka József,

Budapest, VII., Baros-utca 59.

— Telefon 62-32. —

Pregătește în ferești colorate pentru blestil modern rici în execuție simplă și artistică. Mozaicuri venețiene de sticlă. Icoane pentru altar, ornamente și statuiete pentru pereți în execuție artistică din material venețian. Modele și prospecte trimitem gratuit. La cerere mă prezint în persoană pentru luarea în primire a lucrărilor.

= A elierul de fotografariat a lui =

Csizhegyi Sándor

Cluj—Kolozsvar, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități în pânze ori mătase, cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj—Kolozsvar, Piața Mátyás király tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. — Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

Cel mai bun și mai ieftin izvor de cumpărat!

Cel mai mare asortiment în

pălării de domni și copii

numai fabricații veritabile în cele mai moderne colori și fason elegant, — apoi în

Cilindre și Claque-uri la

Gustav Schuster succesorul, Sibiu—Nagyszében.
Grosser Ring 17.



Specialitate: fabricație proprie de pălării pentru țărani români și sași.

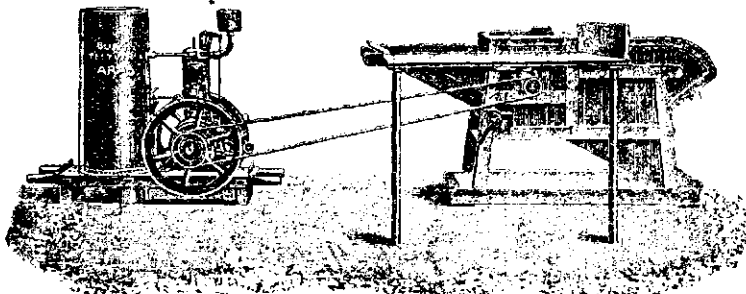
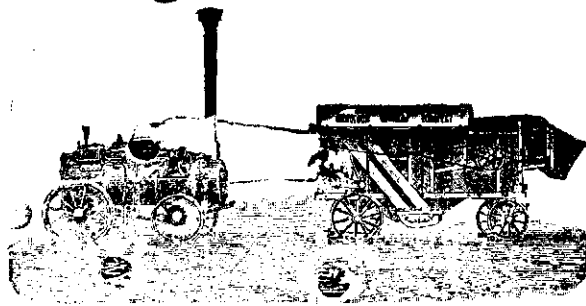
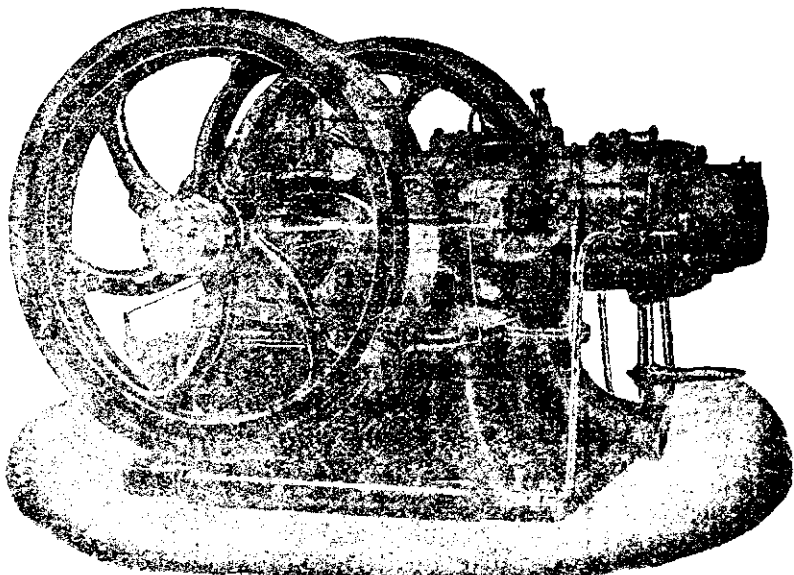
Frații Burza

Nr. telefonului 804.

Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Arad, Piața Boros Béni-tér 1. (Casa proprie)

Recomandă magazinul lor bogat asortat de ferării, arme și toffelul de mașini agricole, mașini de trierat cu aburi, mașini de trierat cu motor și toffelul de motoare cu benzin, cu oleiu brut și motoare sugătoare cu gaz, arangem mori cu motoare cu prețurile cele mai moderate și cu plătire în rate.



Cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuros, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre.